

Naujienu Antroji Dalis

NR. 502

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVI METAI

DR. K. GUDAITIS

Mendelizmas arba paveldėjimo mokslas

(Tęsinys)

Mišrinimo bandymais gautus palikuonis (žirnius) tiksliai suskaitęs, jis pastebėjo, kad jau pirmoje hibridų kartoje ne tik dominuojantieji, bet ir recesyvūs savybės požymiai pasireiškia apskritai pastoviu 3:1 santykiu, tai reiškia, kad iš 4 augalų 3 buvo su dominuojančiais ir 1 su recesyviais savybės požymiais. Šiuo atveju dominuojantieji savybės požymiai galėjo būti dvejetaini: 1) arba visai giminei, rūšiai būdingi, kurie nepasikeisdami turi persiduoti visiems sekantiems palikuoniams; 2) arba tik kaip bastardų dominuojantieji požymiai, kurie sekančios kartos palikuoniams tegali persiduoti tokiu pat 3:1 santykiu, kaip ir pirmoje kartoje.

Antroje hibridų kartoje M. gavo sekančias išdavas. Iš pirmosios hibridų kartos 3:1 santykio, kur 3 yra su dominuojančiais savybės požymiais ir 1 su recesyviais, antroje kartoje recesyvių požymių dalies palikuonys savo charakterio nebekeitė, pasilikdami pastovūs su recesyviais požymiais. Gi iš tos dalies su dominuojančiais savybės požymiais dvi palikuonių dalys, kaip hibridų formos, turėjo dominuojančius ir recesyvius požymius 3:1 santykiu, o viena dalis turėjo pastovius dominuojančius savybės požymius. Tuo būdu pirmos kartos dominuojančių ir recesyvių savybės požymių pasidalinimo 3:1 santykis antroje kartoje pasireiškė 2:1:1 santy-

Generacija	Pastovių formų ir hibridų skaičiai		
	A	Aa	a
1	1	2	1
2	6	4	6
3	28	8	28
4	120	16	120
5	496	32	496
n			

Dešimtoje generacijoje buvo $2n-1=1023$. Iš to seka, kad iš toje generacijoje užaugusių 2048 augalų (žirnių) 1023 augalai buvo su dominuojančiais (A) ir 1023 su recesyviais (a) savybės požymiais ir tik 2 buvo hibridai (Aa).

Šiame aptarime hibridų palikuonių plėtotės eilės santykiui išvesti buvo paimti mišrinimui augalai (tėvai) kiekvienas su vienu pastoviu savybės požymiu (A ir a). Seka klausimas, ar tas pats plėtotės dėsnis (Entwickelungsgesetz) veikia ir tuo atveju, kai augalų (tėvų) kiekvieno keleta skirtingų savybės po-

kiu. Iš to jis išvedė dėsnį, kad hibridai neša dviejų skirtingų savybės požymių (dabar sakoma genų) sėklas, kurių iš pusės išauga hibridų formos su dominuojančiais bei recesyviais požymiais, gi iš antrosios sėklų pusės išauga po lygią palikuonių dalį su pastoviais dominuojančiais ir su recesyviais savybės požymiais. Tas dėsnis nusako, kad hibridų palikuonys sekančiose generacijose dalinasi į hibridus ir pastovias formas pagal 2:1:1 santykį (segregacijos dėsnis). Pažymėdamas pastovų dominuojančių požymių A, pastovų recesyvų požymių a, o hibridų formą Aa, jis išvedė bendrinę formulę: $A+2Aa+a$, kuri nusako hibridų su dviejais skirtingais savybės požymiais palikuonių plėtotės skaitmeninį santykį.

Pasirėmęs 10 generacijoje gautų hibridų plėtotės eilės santykiu, jis patvirtino Gaertnerio, Koelreuterio ir kitų pastebėjimus, kad hibridai turi palinkimą grįžti į pirminės rūšies formą. Jis įrodė, kad iš vieno apvaisinimo išplytusių hibridų palikuonių skaičius, palyginus su to paties apvaisinimo pastovių savybės požymių (dominujančių ir recesyvių) palikuonių skaičiumi, kiekvienoje generacijoje mažėja, bet galutinai neišnyksta. Tai parodo sekančioji iš mēginimais gautų skaičių išvestoji bendrinė santykio formulė, kurioje patogesniai apskaičiavimui priimta, kad iš kiekvienos sėklos kiekvienoje generacijoje išaugo 4 sėk-

Pastovių formų ir hibridų santykis
A : Aa : a
1 : 2 : 1
3 : 2 : 3
7 : 2 : 7
15 : 2 : 15
31 : 2 : 31
$2n-1 : 2 : 2n-1$

zymių mišrinimu sujungiamą viename hibride. Pirmiau M. paėmė mišrinimui augalus (tėvus) su 2 pastoviais skirtingais savybės požymiais AB ir ab. Pasirodė, jei augalų (tėvų) kiekvieno dvejetaini savybės požymiai mišrinami, tai hibridų palikuonys plytėja 9 formomis, kurių pirmųjų 4 narių grupė abėjais savybės požymiais buvo pastovios formos, kurios nebesikeitė sekančiose generacijose, ir kiekviena tų formų pasikartojo po 1 kartą; sekančiųjų 4 narių grupė vienu savybės požymiu buvo pastovios formos ir vienu — hi-

(Tęsinys 3-me psl.)

Dienų Skeveldros

1.

Stepas Butautas. Girdėjote? Tai Sovietų moterų krepšinio vyr. treneris. Man tebe galvoj toks Omahoj vykęs pasišnekėjimas:

— Buvau Korėjoj, — sako girdamasis Stepas.

— Ir aš buvau, — kukliai atsakė tremtinys, kaip JAV karys pergyvenęs Korėjoj ne krepšinio, bet Kremlinio karo šėšėlius ir šlovę.

Beje, nesuprantu, kodėl mūs spaudoj rašoma: "Butautas sakėsi nesąs per daug susižavėjęs Amerika" ir Jūratė Daktaraitė (Kauno Politechnikos Instituto dėstytoja, Sovietų rinktinės žaidėja) "Amerika nesizavinti".

Kam ir beklauti, *pamėgintų* žavėtis, tai arba "pasirinktų laisvę", arba... iškristų iš rinktinės komunistinės buržuazijos.

Ko ir kuo žavėtis, tarkime, rašytojo P. Cvirkos švogeris (Ant. Venclova), kai vartosi lyg inkstas taukuose, ir už mažą (!, mat, *ne-garbės* ir *ne-Tėvynės!*) kainą. Arba — ans tarybinis Dičius (Teofilis iš Tauragnų), kūryboj jau eunuhas, bet... pinigineje okupanto rublių, kaip... Arba — Baltušis, ak, už (svetimas) "Parduotas vasaras" atsirinkęs (su %!) rublius, nūn pardavė visą talentą ir metų metus ("iki gyvos galvos") pas Justiną (= von Renteln Nr. 2) už tu sienos (kaip pavaduotojas) įsikūręs, kad ir nežmoniška, bet vis kitiška (ir, svarbiausia, riebiai apmokama)...

2.

Ar tebepamenate skaitę "Partizanus už geležinės uždangos"? To rūstaus ir herojiško dokumento, to nesenos epochos liudijimo autorius a. a. Juozas Lukša-Daumantas-Skrajušas, prasilaužęs į Vakarų ir vėl grįžęs į pavergtąją, bet kovojančią Lietuvą, žuvo, "Sovetskaja Litva" pranešimu, 1951 m. rugsėjį. Et, nutolęs metas...

Daumantą "medžiojo" daug tūkstančių maskolių (pats Kruglovas, vienas iš *Si-Berijos*, t. y. Siberijos valdovų!). Tai natūralu tironų režime. Bet — žvelkime tiesiai į akis! — kartu ten, tarp "medžioklės" varovų, buvo ir... lietuviai, lygia teise (?), lygiu rangu, lygia iniciatyva bedirba. Tai įvairūs NKVD (MVD ar pn., vardai anapus geležinės uždangos esmės nekeičia!) viršilos, leitenantai ir netgi jau pulkininkai.

Režimas priperėjo budelių ir

iš lietuvių tarpo!

Jei atsigižiame į tautos praeitį, jokia kita okupacija tokių rezultatų nebuvo atsiekusi. Faktas, kūr antu angos į Naujuosius Metus privalus atsiminti.

3.

Chruščiovizmas, kaip ir stalinizmas, geidžia ne asmenybių, bet robotų, proto vergų, padlaižių kohortų, varovų ir baudžiavų, į lažą. Okupantui idealas žurnalistikoj Šimkus, Jonas, kuris ir laikraštį parengdaguoti sumano ir brolių kolegų išvežimuos savo iniciatyva užsireiškia. O literatūroj, grožinėj, kūryboj? negi, Guzevičius, ir NKVD viršininkas, ir... "pisatiel".

Skaitau, štai, "Literatūros ir Meno" Nr. 46: "Pokalbis apie jaunąjį rašytoją, gyvenimą ir literatūrą". Redakcija per kažkokį J. Sigutėną (grėsmiai, įspėjančiai) apgailėstauna, kad jaunųjų treniruotėje (atsiprašau, "sueigose ir pokalbiuose") "nepakankamą dėmesį" rodo vyresnieji rašytojai.

Čia ilgėlesnė ištrauka, kuri išvardija visą eilę "nusikaltimų", kuriuos daro priaugančioji rašytojų karta:

"Argi gali būti aktyviu partijos pagalbininku toks jaunas literatas, kuris nepastebi taurios masių kovos už taiką, kuris abejingas pasaulį stebinantiems tarybinių mokslininkų laimėjimams, kuriam nesuprantamas liaudies kuriamojo darbo patosas, kuris, nusigredamas nuo gyvenimo diktuojamo turinio, kapstosi formalistiniuose meno, vien kaip grožio išraiškos, sąvartynuose? Tokie literatai negali patenkinti mūsų visuomenės poreikių. Jie patys tai puikiai supranta ir todėl savo apverktiną "kūrybą", pilną smulkių miesčioniškų aimanų ir "grynojo meno blizgučių", krauna į stalčius.

Laimėi, kad tokie paskiri individai mūsų jaunųjų literatų šviesiame fone nesudaro nė vieno procento".

"Nė vieno procento"? Betgi... geras raugas visą duona-kepę užtraugia!

Kasgi tuo "nė vienu procentu" "rūpinasi" ir "sielojasi"? Nagi? 1) J. Šimkus, 2) Paleckio pavaduotojas (J. Baltušis), 3) P. Cvirkos švogeris (tiek grožinei kūrybai tesvarus "palikimas") ir kiti "gimnės ant partijos pagrindo".

Juokas juoku, bet "atodrė-

(Tęsinys 2 psl.)

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

gio" nei šešėlio nebelieka. Vėl grįžta partinė sistema ("išplauti smegenys")...

4.

Tame pat "Lit. ir Meno" Nr. 46 po jaunųjų rašytojų "pagrindinio" matom straipsni "Užteks parako dar didesniems žygiams".

Pradžia, kaip pradžia:

"Už Kidulių ant kalniuko pūpsio balta kaip gulbė "Nemuno" kolūkio valdybos kontora. Vos patekėjus saulei, į kalniuką kopia vyrai, moterys, merginos. Kiekvienas apsirengęs "miestietiška" — *vilnoniai kostiumai, šilkinės suknelės, geros odos pusbačiai*. (mano pabraukta! J. C.).

Toliau skaitome, kad "netolimoje praecityje partija pasiuntė iš miesto į kaimą 30 tūkstančių geriausių organizatorių". Ak, ar ne bus vienu iš jų ir straipsnio autorius? Juo labiau, kai toliau reportaže skaitome, kad 1) "už darbdienį šimet kiekvienas gaus po 10 rublių ir po du kilogramus grūdų"; 2) "kolūkio kultūros namai... nustelbia niūrią, po medžių lapais susigūžusią, lyg susigėdusią bažnytelę, į kurią pradeda užželti takai" ("Pajutęs konkurenciją Kidulių klebonas Juškevičius suskato daryti ir puošti bažnyčią, bet ir tai nepadėjo"); 3) taip atrodo sėkmadienis okupuotos Lietuvos kaime: "po pusryčių pradėjo burgzti sunkvežimiai, parpė motociklai, pasigirdo skardus merginų juokas ir harmonikų akordai. Mane nustebino... ir žmonių išvaizda ir jų nuotikos. Šį kartą vyko tikros lenktynės aprėduose. *Kiekvienas vilkėjo ką turėjo geriausio. Kiekvienas jaunolis su laikrodžiu, per pečius permesti foto aparatai*".

Gražu, gražu (okupanto propagandoje)...

5.

"Wiadomosci" Nr. 48 skaitome Cz. Jesman'o str. "Kawaleria Litwy Srodkowej". Tai ir apie... okupuotą Lietuvą. Čia okupantu buvo Lenkija, maršalas Pilsudski, suplanavęs ir per gen. Żeligowską 1920 m. spalio 9 d. įvykdęs Vilnių pagrobimą. Betgi drovėjosi (politiniiais ar moraliniais motyvais?) viešai savo "žygio", ir buvo sukurta vadinamoji Litwa Srodkowa (Vidurio Lietuva). Autoriaus nuomone, tai buvo *surrealistinė valstybė*. Surrealistinė? Manding, naujas būdas... pateisinti smurtą, jį iš kraujo klanų, kalėjimų, žvalgybos rūsių, trėmimų, turto konfiskavimo, mokyklų naikinimo, lietuvių kalbos persekiojimo bažnyčiose ir kitų negandų srities perkeliančią, autoriaus nuomone, Lewis'o Carroll'o "Aliciją siebūklų šalį".

Ruszyce'o projekto "Litwy Srodkowej" pašto ženklukai (brangi(?) retenybė filatelistikoj); "sukilėlių" kariuome-

nė ir — reguliarūs Lenkijos armijos daliniai; Varšuvoje iš anksto paruoštas herbas (Erelis ir Vytis); šieno kūgyje ties Nemenčine užtiktas ir nelaisvėn paimtas plk. Nastopka; "sukilėlių" karininkai grąšina sukilti prieš "Litwą Srodkową" ir pereiti į "Kauno Litwą" ir t. t. ir t. t.

Surrealistiška? Beje, iš Cz. Jesman'o atsiminimų patiriame, kad "Vidurio Lietuvos" ulonai, be kitų, buvo ir ("Liet. Enciklopedijoje") kaip... mokslininkas pagirtas) prelatas Walerian Meyszłowicz (tas, kur Romoj). Autorius teigia, kad... Vilniuje nebuvo "kalbinių" lietuvių ir iš viso jokių kitų, lietuviškųjų, *realijų*. Pats gi juokiasi iš "vieno vaivados" (skaityk: plk. Bocianski'o), kuris dar prieš kelis metus prieš II Pasaulinį karą teigė, kad jo valdomame plote jokių gudų nesą. Čia lenka pakartoti autoriaus toliau minimi vieno Vilniaus vežiko žodžiai. "Orbis" (lenkų kelionių biuras) suorganizuoja iš Varšuvos kelionę į Vilnių, į šv. Kazimiero garsųjį turgų. Ir, štai, vienas keičiauninkas, Vilniaus stoty besiriogindamas į roges, šaukia: "Į Kaziuką!" Vežėjas paniekinančiai nusispiauna ir lyg į erdvę atrėžia: "Kam Kaziukas, o kam šv. Kazimieras, Lietuvos kunigaikštis. O tamstą prašau išsinešdinti iš mano rogių!"

Reikia eiti į darbą, nesgi "Duonos mūsų kasdieninės duok mums, Viešpatie!" Tai gi, Gerb. Skaitytojai, persitruokime (padarykime atvangą) visam pavakariui ir nakčiai. Sėkmės!

Jau užsidirbta. Pasipelnęta rankomis savo ir kailiu beigi prakaitu savu. Vadinasi, galime grįžti į... surrealizmą.

a) 1959-aisiais pasirodė žmonijos kultūros istorijoje "baltas varnas":

"Rudolf Hoes, Le Commandant d'Auschwitz perle. Traduit de l'allemand par Constantin de Grunwald", Paryžius, Rene Julliard. Knyga 247 psl.

3½ metų Herr Hoes vadovavo Auschwitzo (Oswięcimo) koncentracijos lageriui ir atsakingas už... 3 milijonų kalinių kančią ir mirtį. Bausmės neišvengė, bet... kas tai prieš anuos milijonus?! Pažiūrėkime ans žmogėnas savo atsiminimus, kurie, kai ans jau sąjungininkų kalėjime, geidauja "gero elgesio su kalininiais" ir pn. "Kalėjimo prižiūrėtojų žvilgsnis buvo piktas" — rašo, o pats savo rankomis kadaise svaidė žydų kūdikius į dujų kamerą. Ir t. t. ir t. t. "Autorius" baigęs savo atsiminimus, ketino pasišvesti filosofiniams apmąstymams (gal 2 tomai, o gal ir daugiau). Bet 1947 m. tapo pakartas.

Recenzantai teigia, kad Atila, fokius atsiminimus pradėjęs skaityti, apalptų.

b) 1959-aisiais vienas buv.

"Keleivio" Kalendorius

Ir šių metų Keleivio kalendorius turiningas įvairiomis informacijomis ir rimtais straipsniais.

Našus spaudos bendradarbis V. Kymantas str. "Lietuvybę išlaikyti" paliečia labai jautri ir daug kam rūpimą klausimą. V. Kymantas lietuviybės išlaikymą pagrįstai sieja su Lietuvos likimu. O Lietuvos likimas pradeda užmiršti. Jei pradžioje buvusi palanki net Amerikos vyriausybė Lietuvos laisvinimo reikalams, tai prieš kitus tarė atvirą žodį — "Laisvinkitės patys"!

— Ar gali pavergtieji patys išsilaisvinti? — klausia V. Kymantas ir į tai rimtai atsako:

"...mes nežinome, kada ir kuriose vietose pradės sproginėti protesto streikai ir sukilimai prieš despotų režimą pačiuose Sovietuose", bet V. Kymantas neabejoja, kad ta linkme rieda Sovietų sąjungos gyvenimas ir ta kryptim jis slenka pavergtuose kraštuose.

V. Kymanto straipsnis vertas susidomėjimo.

V. D. Sruogienė, Lietuvos istorijos autorė, laiku ir vietoje parašė str. apie Lietuvos statutą. Kaip ir visą pavergtos Lietuvos gyvenimą maskviniai komunistai skuba sur-

NKVD-istas prisipažino, kad... muziką bus pamėgęs, kai ilgesniam metui buvęs paskirtas į NKVD būklą ant Dniepro kranto ten, kur tai palei Smolenską. Kas ten? Nagi, ... K-a-t-y-n-a-s! Ans tvarkęs biblioteką, o egzekucijų viršininkas, grįžęs po darbo į būklą, visada mėgdavęs... Mozarto "Eine kleine Nachtmusik".

Aiman, kokių surrealistiškių žinių ir veidų, ir veiksmų, atneš mums 1960-tieji?

J. Cicėnas

sinti, taip jie rusina ir Lietuvos praecitį kartu su Lietuvos statutu. Jų "įrodymais" ištišus tris šimtus metų kunigaikščių Lietuvoje buvo įsigalėjusi rusų kalba valdžios sluogsnuose ir Lietuvos statutas buvo todėl išleistas rusų kalba. V. D. Sruogienė čia rimtai primena, kad Lietuvos statutas pačių lietuvių rimtas kūrinys, tiesa, ne lietuvių, bet sena cerkvine slavų kalba rašytas. Toji kalba buvo artima baltarusiams, ukrainiečiams ir jiems suprantama, nes pravoslavų bažnyčiose buvo įsigalėjusi ir iki šiol tose pravoslavų bažnyčiose kaip kur išilaikiusi. O kadangi tada Lietuvai priklausė ukrainiečių ir baltgudžių žemės, todėl netenka stebėtis, kad ir ta kalba buvo išleistas tas Lietuvos statutas. Čia autorė daug šviesos įneša. Jau vien tik dėl jos ir V. Kymanto straipsnių, tilpusių šių metų Keleivio kalendoriuje, verta jis įsigyti. Be šių straipsnių, dar yra ir kitų: gydytojo Vl. K. Apie virusus, J. D. — Žmoniškumo tarnyboje, J. Jonaičio — Kas didžiausias besotis, Gruzdinio — Apie gimdymo kontrolę, J. Stipeikio — Vergija Sovietuose ir kiti. Kalendorius turinys dar pajavirintas eilėmis ir kitomis idomybėmis.

Gaila, kad kalendoriuje suminėti vien tik šventųjų vardai, o apeiti savi tautiški vardai, kaip štai Audangė, Aušrytė, Birutė, Kęstutis ir daugelis kitų. Pagaliau ir tų šventųjų vardai paimti iš hebrajų, graikų, arabų, lotynų kalbų ir reiškia tas pačias sąvokas, kaip ir lietuvių tautiniai vardai. Čia Keleivio kalendoriaus iš seno užsilikusio spraga. Tikėkime, kad ji kitais metais bus atitaisyta.

Keleivio kalendorius 1960 m. Kaina 50 c., "Keleivio" spauda ir lėšomis.

—J. Vlks.

SPECIALUS BIULETENIS

LAUKIAMA ANKSTYBA VELYKINĖ SKUBA

Savo Velykinius siuntinius giminėms ir draugams į Lietuvą ir SSSR siųskite DABAR.

Siuntinys Velykoms kaip šeimos susitikimas per šventes.

Cosmos Parcels Express Corporation

(Licensed by INTOURIST)

persiunčia Jūsų siuntinį į bet kurią S. S. S. R. dalį greičiau. Apdraustas, garantuotas pristatymas — Gavėjas nieko nemoka. Didelis ir įvairus specialiai parinktų prekių rinkinys žemomis kainomis yra visose skyrių įstaigose. Ateikite ir patys pasižiūrėkite. Nelaukite iki paskutinės minutės, skubos. Siųskite Jūsų Velykinį siuntinį dabar per mūsų skyrių įstaigas, kurios labiausiai patogios Jums.

Prašome rašyti, telefonuoti arba aplankyti:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

39 Second Avenue, New York 3, N. Y.	Tel. AL 4-5456-7
2222 W. Chicago Avenue, Chicago 22, Ill.	Tel. BR 8-6966
2683 West 14th Street, Cleveland 13, Ohio.	Tel. TO 1-1068
99 Main Street, Paterson 1, N. Jersey,	Tel. MU 4-4619
1015 East Carson St., Pittsburgh 3, Pa.,	Tel. HU 1-2750
2076 Sutter St., San Francisco 15, Calif.,	Tel. FI 6-1571

Vinco Krėvės Vardo Literatūrinė premija paskirta
MARIUI KATILIŠKIUI
už "Išėjusiems Negrįžti"

Vinco Krėvės vardo literatūrinės premijos (500 dolerių), skiriamos kas antri metai Lietuvių Akademinio sambūrio Montrealyje, Kanadoje, jūry komisija (I. Gražytė, M. Jonynienė, R. Siniūtė, J. Kardelis, H. Nagys) 1960 metų sausio mėn. 8 dienos posėdyje nutarė balsų dauguma skirti premiją Mariui Katiliškiui už jo novelių romaną "Išėjusiems negrįžti".

Komisijos galutiniam balsavime trys jūry komisijos nariai pasisakė už M. Katiliškio knygą, du — už A. Nykos-Nilūno poezijos rinkinį "Balandžio vigilija". Pasiūlytos ir

svarstytos dar buvo dvi knygos: K. Ostrausko "Kanarėlė" (drama) ir Antano Škėmos romanas "Balta drobulė".

Ši premija paskirta už 1957-58 metais išėjusius — ir nepremijuotus — grožinės literatūros kūrinius. Dėlei techninių (ir finansinių) sunkumų ši premija (vieton 1959 metų pavasario) bus įteikta 1960 metų sausio mėnesio 23 dieną Montrealyje. Tačiau L. A. Sambūris yra tvirtai pasiryžęs mūsų didžiojo prozaiko vardo literatūrinės premijos tradiciją tęsti toliau. Tokiu būdu sekanti Vinco Krėvės vardo literatūrinė premija (už 1959 ir

1960 metais išleistus grožinės literatūros kūrinius) bus skiriama ir įteikta 1961 metų pavasarį.

Kaip žinia, šioji Vinco Krėvės vardo literatūrinė premija yra trečioji. Pirmą kartą ji buvo paskirta Jonui Aisčiui, o antrą kartą — Jonui Mekui.

Pažymėtina, kad anksčiau paminėtoje jūry komisijoje dalyvavo dvi mūsų jauniausių akademikų atstovės: Ilona Gražytė, baigianti ruošti literatūros doktoratą Montreolio universitete ir Regina Siniūtė, baigianti egzaminus literatūros diplomui (MA). Monika Jonynienė, diplomuota lituanistė, baigusi studijas 1943 metais Vilniaus universitete.

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
 *Nauji dideli traktai - Naujaisi kraustyimo trankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas*
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wollbrook 5-9209

SKAITYKITE NAUJIENAS

Maloniai Priimsime Jusų Santaupas
PELNYKIT 4 1/4% IŠ VISU SASKAITU

(Galioja nuo 1960 m. sausio 1 d. . . dabartiniai 4% dividendai išmokėti 1959 m. gruodžio 31)

BE TO

VERTINGOS DOVANOS

nuolatiniam taupytojams kas
2 MĖNESIUS
ištaisai per 1960 metus

ŠTAI KAIP . . .

- "OPTIONAL" TAUPYMO PLANAS**
Pridėkite \$500 ar daugiau kas du mėnesius 1960 metais prie jau turimų santaupų arba atidarykite naują sąskaitą tokiai pat sumai. Numatyti 4 1/4% dividendai nuo 1960 m. sausio 1 d. bus priskaitomi kas pusę metų ir atžymimi Jūsų taupymo knygutėje.
- "PAID-UP" TAUPYMO PLANAS**
Pridėkite \$500 ar daugiau kas du mėnesius 1960 metais prie jau turimų santaupų arba atidarykite naują sąskaitą tokiai pat sumai. Numatyti 4 1/4% dividendai nuo 1960 m. sausio 1 d. priskaitomi kas pusę metų ir čekiais siunčiami Jums paštu birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.
- "PREPAID INVESTMENT" PLANAS**
Jei taupote kas kartą po \$750, tai nuolatiniai dividendų ir bonų procentai padidinami 1/2%, kai santaupos neličiamos per 90 mėnesių.

Save-By-Mail...we'll mail your gift

ST. ANTHONY SAVINGS
1447 South 49th Court, Cicero 50, Illinois

CHECK OR MONEY ORDER IS ENCLOSED FOR \$ _____

PLEASE OPEN A NEW SAVINGS ACCOUNT IN THE

NAME OF _____

OPTIONAL SAVINGS CHECK KIND OF ACCOUNT DESIRED PAID-UP SAVINGS PREPAID SAVINGS

OR

PLEASE ADD THIS AMOUNT TO MY ACCOUNT NO. _____

NAME _____

STREET ADDRESS _____ PHONE _____

CITY, ZONE, STATE _____

When new joint account is desired, give name and relationship. When adding to your account, send pass book.

GAUSITE ŠIUOS PUKIUS AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS SUNKIUS
ALUMININIUS INDUS VIRIMUI VISIŠKAI NEMOKAMAI,
JEI TAUPYSITE PASTOVIAI.

JANUARY - FEBRUARY
BIG 10 1/2 INCH CHICKEN FRYER

MARCH - APRIL
GREASLESS-SMOKELESS
Multi-Use GRIDDLE

MAY - JUNE
8 QT. COVERED SAUCE PAN

JULY - OCTOBER
8 QUART ROUND ROASTER

SEPTEMBER - OCTOBER
8 1/2 INCH OPEN FRY PAN

NOVEMBER - DECEMBER
8 QT. COMBINATION COOKER

NOTE: ONLY ONE GIFT TO ANY ONE FAMILY DURING ANY TWO-MONTH PERIOD. TO QUALIFY FOR GIFTS THE ACCOUNT SHOULD SHOW A NET INCREASE DURING THE TWO-MONTH PERIOD OF NOT LESS THAN \$500.00.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N
1447 SO. 49th COURT — CICERO 50, ILLINOIS

JOSEPH F. GRIBAUSKAS, EXEC.-SECY. • TEL. TO 3-8131 and Bl 2-1397

Assets Over \$20,000,000.00

HOURS: MONDAYS 9 TO 8 — TUESDAYS, THURSDAYS, FRIDAYS 9 TO 5 — SATURDAYS 9 TO 1 — WEDNESDAYS CLOSED ALL DAY

(Išsėnys iš 1-mo pusl.)

bridai, kurie sekančiose generacijose keitėsi, ir kiekvienos formos pasikartojimo po 2 kartus; 1 narys buvo abejais savybės požymiais hibridas ir pasikartojimo 4 kartus. Iš gautų pirmosios grupės vidurkio skaičiaus 33, antrosios grupės vidurkio skaičiaus 65(66) ir trečiosios grupės vidurkio skaičiaus 138(132) M. išvedė apibendrintą grupių 1:2:4 santykį, kuris parodo hibridų palikuonių plėtotės eilės santykį tuo atveju, kai mišrinamųjų augalų (tėvų) kiekvienas turi po 2 pastovių skirtingų savybės požymiu, kurių kombinacijos eilę parodo sekantieji reiškiniai: $AB+Ab+aB+ab$ (ši 4 narių grupė su pastoviomis formomis) $+2ABb+2aBb+2AaB+2Aab$ (ši 4 narių grupė su vienu savybės požymiu pastovi forma ir vienu — hibridas) $+4AaBb$ (1 nario grupė su hibridu savybės požymiais). Šios kombinacijos nariai gaunami iš plėtotės eilėje savybės požymiu A ir a, B ir b jungimos reiškinii:

$$A+2Aa+a \\ B+2Bb+b$$

Panašiu būdu M. atliko mišrinimą augalų (tėvų), kurių kiekvienas turėjo po 3 pastovius skirtingus savybės požymius, sužymėtus ABC ir abc. Plėtotės eilėje buvo 27 nariai, kurių pirmi 8 visais savybės požymiais buvo pastovūs ir kiekvienas narys pasikartojimo vidutiniškai po 10 kartų; sekantieji 12 narių buvo dviem savybės požymiais pastovūs ir vienu — hibridas, kiekvienas narys pasikartojimo vidutiniškai po 19(20) kartų; sekantieji 6 nariai buvo vienu savybės požymiu pastovūs, dviem — hibridai, kiekvienas narys pasikartojimo vidutiniškai po 43(40) kartus, ir pagaliau 1 forma buvo visais savybės požymiais hibridai ir pasikartojimo vidutiniškai 78(80) kartus. Iš tų skaičių vidurkio M. išvedė grupių 10:20:40:80 arba 1:2:4:8 santykį, kuris parodo hibridų palikuonių plėtotės eilės santykį, kai augalai (tėvai) kiekvienas su 3 paskirais skirtingais savybės požymiais yra mišrinami, kurių savybių požymių kombinacijos eilę parodo sekantieji reiškiniai: $ABC+ABc+AbC+Abc+aBC+aBc+abC+abc$ (šių 8 narių grupė visi su pastoviais savybės požymiais, nehebridai) $+2ABcC+2AbCc+2aBcC+2abCc+2ABbc+2aBbc+2Abbc+2aBbc+2AaBC+2AaBc+2AaBc+2Aabc$ (šių 12 narių grupė su dviem pastoviais savybės požymiais ir vienu — hibridu) $+4ABbcC+4aBbcC+4AaBbcC+4AaBbcC+4AaBbcC+4AaBbcC$ (šių 6 narių grupė su vienu pastoviu savybės požymiu ir dviem — hibridais) $+8AaBbcC$ (ši 1 nario grupė su visais savybės požymiais hibridai). Ir šios kombinacijos nariai gaunami iš plėtotės eilėje savybės požymiu A ir a, B ir b bei C ir c jungimos reiškinii:

$$A+2Aa+a \\ B+2Bb+b \\ C+2Cc+c$$

šiais mišrinimais gautomis išdavomis pasirėmęs M. išvedė sekantį dėsnį: Hibridų palikuonys, kuriuose jungiasi keleta esminiai skirtingų savybės požymių, sudaro kombinacijos eilės narius, kuriuose yra sujungta kiekvienų dvejų skirtingų požymių plėtotės eilė. Tuo yra įrodyta, kad dvių skirtingų hibride sujungtų savybės požymių santykis nepriklauso nuo pirmųjų augalų (Stammpflanze) kitų skirtingų savybės požymių (Faktorių nepriklausomumo dėsnis).

Jei pažymima pirmųjų augalų (tėvų) būdingųjų savybės požymių skaičių raide n, tai sekančioje generacijoje kombinacijos narių bus $3n$, atskirų tai kombinacijos narių eilei priklausančių individų skaičius bus $4n$, o pastovių formų su nekintančiais savybės požymiais junginių skaičius bus $2n$. Pvz. pastarajame nurodytame mišrinime kiekvienas augalas (tėvai) turėjo $n=3$ pastovius skirtingus savybės požymius, tad jų palikuonių savybės požymių kombinacijos eilės narių yra $3n=27$; toje kombinacijos narių eilėje palikuonių individų yra $4n=64$; toje kombinacijos narių eilėje su nekintančiais savybės požymiais formų yra $2n=8$. Tada nusako, jei žinoma mišrinamųjų augalų (tėvų) pastovių skirtingų savybės požymių skaičių, tai pagal šį dėsnį galima iš anksto apskaičiuoti hibridų palikuonių kombinacijos galimybes. Iš to M. darė apibendrinančią išvadą, kad pastovūs savybės požymiai, kurie įvairiomis formomis vienoje augalų rūšyje pasitaiko, pakartotinai dirbtinio apvaisinimo keliu gali susijungti pagal galimybių kombinacijos taisyklės (Galimybių kombinacijų dėsnis). Šis M. dėsnis šiandien plačiai taikomas augalų ir gyvulių auginimui ir jų veislių gerinimui.

Pasirėmęs savo mišrinimais pasiektais padariniais, M. priėjo sekantį samprotavimą apie hibridų lytinių ląstelių (Keimzelle ir Pollenzelle, dabar sakoma gametos) sudėtinę būseną (Beschaffenheit). Jis stebėjo visose hibridų kombinacijose pasikartojančias pastovias nebekintančias formas. M. teigė, kad pastovūs palikuonys tik tuo atveju tegali išplytėti, jei tėvų lytinių ląstelių (Keimzelle ir Pollenzelle = gametos) yra vienodos sudėtinės sandaros (dabar sakoma homozigotai), ir kad iš hibridų gali išsivystyti pastovios formos, kai veikia lytinių ląstelių vienodi faktoriai (dabar vadinami genai) (faktorių dėsnis). Kadangi iš to paties augalo žiedo gali išsivystyti įvairios pastovios formos, tai M. daleido, kad ir hibrido vaisių užuomazgoje (Fruchtnoten) turi būti tiek įvairių lytinių ląstelių (Keimzellen ir Pollenzellen = gametų), kiek kom-

binacijoje pastovių formų gali išplytėti, ir kad lytinių ląstelių vidaus sudėtinė sandara turi atlikti kiekvieną pastovią formą.

Mendelis teigė, kad yra atsitiktinas reiškinys, katra vyriška lytinė ląstelė (vyr. gameta) su katra moteriška lytinė ląstelė (motr. gameta) apvaisintame augalo žiede susijungia. Tačiau daugelyje atsitiktinių pagal galimybių dėsnį pasitaiko, kad vienos lyties formos A ir a su antros lyties tokiomis pačiomis formomis A ir a jungiasi pagal sekančią M. formulę:

$$\begin{array}{cccc} \text{Vyriškos gametos} & A & A & a & a \\ & | & \times & | & \\ \text{Moteriškos gametos} & A & A & a & a \end{array}$$

Kadangi pagal M. apvaisinimo metu šioje jungimos formulėje nesvarbu, ar vyriškai, ar moteriškai gametai priklauso būdingieji savybės požymiai, tai šią formulę galima išreikšti sekančiai:

$$\frac{A}{A} + \frac{A}{A} + \frac{a}{a} + \frac{a}{a} = A+2Aa+a,$$

kurioje pirmasis didysis A ir paskutinis mažasis a reiškia, kad vyriškos ir moteriškos vienuosės apvaisinimo metu susijungdamos gametos duoda tokios pat pastovios formos palikuonį, kaip ir pačios gametos, gi Aa reiškia apvaisinimo metu skirtingų savybės požymių gametų susijungimą, kurio produktas yra hibridas. Pagal M. iš to seka, kad šios formulės reiškiniai parodo, jog hibridinio augalo žiede apvaisinimo metu vyksta pasikartojanti hibridizacija (Aa) ir pastovių formų (A ir a) susidarymas (jungimosi dėsnis). M. mišrinimo mėginimais gauti padariniai parodė, kad tas pats galimybių jungimosi dėsnis veikia ir tuomet, kai apvaisinimo metu hibrido žiede jungiasi gametos su 2 ar 3 skirtingais savybės požymiais. Su pupelėmis (Phaseolus) M. atlikti mišrinimai apskritai davė tokius pat skaitmeninius padarinius, kaip ir žirnių mišrinimas.

M. jau tuomet išreiškė nuomonę, kad kultūrinių augalų kitimai ir naujų rūšių atsiradimas yra faktorių (dabar sakoma genų) veikimo (jungimosi) išdava, kuri iki tol kitų nebuvo pastebėta. Tuo jis atmetė tuomet vyravusią pažiūrą, kad išorinės sąlygos, pvz. dirvožemis, kuriame augalai auga, esanti augalų kitimo ir naujų rūšių atsiradimo priežastis. M. teigė, kad įvairūs kultūriniai augalai ir jų naujos formos yra hibridų eilės nariai, kurie vystosi pagal surastus hibridų plėtotės dėsnius. Tą savo pažiūrą M. parėmė tuo faktu, kad tarp daugybės įvairių kintančių formų esą galima užtikti ir pirmąsias formas su pastoviais savybės požymiais. Dėl to M. teigė, kad ir gėlių spalvų variacijos, kurios vystosi ir plėtojasi pagal tam tikrą dėsninumą, yra daugelio savarankių spalvų savybių kombinacijos išraiška.

Apskritai M. nuopelnu yra

laikoma tai, kad jis, atlikdamas dešimttūkstantinį žirnių, pupelių ir hieracijų mišrinimą, nustatė hibridų palikuonių įvairių formų skaičių, iš kurio jam buvo įmanoma išvesti tų formų skaitmeninį santykį įvairiose generacijose. Tuo M. davė pradžią mėginimo būdu nustatyti paveldėjimo dėsnis. Mat, iki tol vyravo pažiūra, kad bastardų susidaryme ir plėtotėje nėra jokio dėsningumo ir dėl to esą negalima iš anksto nusakyti jų skaitmeninės plėtotės. Savo problemai M. pasistatė klausimą, kaip santykiauja tarp savęs tikrųjų hibridų savybės požymiai jų plėtotėje, ir kreipė ypatingą dėmesį į tai, kokių santykiu paveldimi griežtai skirtingi savybės požymiai. Dėl to savo mėginimais M. nesiekė išaiškinti hibridų ir jų tėvų bendrinio išorinio panašumo: abejų tėvų visą išorinę formą jis išskaidė į pavienius savybės požymius ir, priešingus savybės požymius mišrindamas, stebėjo, kaip skirtingi savybės požymiai paveldėjimo keliu persiduoda hibridų palikuoniams. Dėl to M. metodas yra sisteminė savybės požymių, arba paviršutinių biologinių elementų analizė. Šito M. metodo svarbiausia išdava yra išaiškinimas to, kad kiekvienas savybės požymis paveldėjimo procese visai nepriklausomai persiduoda pagal pripuolamą galimybių kombinaciją, o tai reiškia, kad kiekviena augalo forma susideda iš savarankių biologinių vienetų (faktorių dėsnis). Tuo būdu jau M. samprotavime svarbią rolę vaidino mintis, kad kiekviena savybė, kaip savarankus išorės požymių elementas arba komponentas, turi savo pradžią atskiruose savarankiuose ląstelių elementuose (šandien sakytume atskiruose ląstelių chromosomų genuose). Šita M. kauzalo samprotavimo pagrindinė mintis, kuri vėliau kitų buvo vystoma toliau, davė pradžią vidutinio arba esminio paveldėjimo, arba genetikos mokslui, kuris M. atminimui apskritai vadinamas mendelizmu.

Naudota literatūra:

Gregor Mendel, Versuche ueber Pflanzenhybriden 1866 und 1870, herausgegeben von Erich von Tschermak, vierte Auflage 1923; C. Correns, Gregor Mendel's Regel ueber das Verhalten der Nachkommenschaft der Rassenbastarde 1900; Erich v. Tschermak, Ueber die kuenstliche Kreuzung bei Pisum sativum 1900; Hugo de Vries, Ueber das Spaltungsgesetz der Bastarde 1900; C. Correns, Ueber die Vererbungsgesetze 1905; R. C. Punnett, Mendelism 1907; William Bateson, Mendel's Principles of Heredity 1909; Mendel's Law in Encyclopaedia Americana 1957; Mendelism in Encyclopaedia Britanica 1954.

(GALAS)

ALGIRDAS GUSTAITIS

IGNO ŠEINIUS "VYSKUPAS IR VELNIAS"

Kas yra velnias? Religinių galvočių išmislas dvikojam mirtingiesiems gąsdinti? Kalbininkų išmonė piktai būtybei aptarti? Žmonelė vienuoliktajais vedybų metais?

Čia ir stabtelkime: ar tik Ignas Šeinius tokia levos dukra nebus literatūrinės velnybės įtūlavęs!

— Tai tau ir vyras!

Visa Margaretos veido išraiška kartoja žodžius. Panieka sukaupto, sutrauktas tamsiais antakiais, juodų žiezirbų aprašančiu žvilgsniu. Kaip akmeniui virtusi stovi ji aslos viduryje, kitą rašomojo stalo pusėje. Nuodėmingai kaitinanti, žalsva nylozo pizama, atėjusi pasakyti labanakt. Išgirst, ar vyras pagaliau nesuapirato". (7 psl.).

Matgi, jos vyras profesorius Thomas Frostas yra protestantų kunigas, ir jau kelinti metai pralaimi rinkimus į vyskupus. Jei šiomet nelaimės vyskupystės — ji jam daugiau ne žmona. He, ne tokių vyrų ji galėtų gauti!

Thomas žino, jis negalėtų susirasti gražesnės, meiliau atrodančios žmonikės. Dvasininkui nepatogu merginėti. Jai — kas kita. Nuodėmių atleidimus gavę ar negavę vyriškai čiupty jų dvasininko žmoną. Dvasininko žmona...

Kas galėtų Thomą išrinkti į vyskupus? Būtų žavu, jei angelai pabalsuotų.

Durų atvožos tebeskamba Margaretai trenkus. Nuo šios valandos ji jam ne žmona — pasakė iki neišrinks vyskupu. Kad kas netikėtai pavartytų per spaudą propagandą už jį... Ne... Gal tik pats velnias galėtų padėti.

Pasiskaitykime, kaip Šeinius velnią pristato žmogumi, geru pažįstamu, ar tik ne Thomo žmonele:

— Labas vakaras, Thomai! — Gyvulus asloj atkelia į jį savo smailą snukį, žybtelia pažįstamai akimis.

Gyvulus šneka žmogaus balsu! Nors ir plonučiu, panašiu į teologijos fakulteto dekaną, Jakobo Harmono, balselį. Profesorius Frostui nutirpsta rankos ir kojos. Tai neįprasto svečio prailenkimasis su formalumu gražina jam sąmonę.

— Lukterk, aš nevaikščiojau su tavimi karčiamon. Punčo drauge negėrėm.

— Ar formalumai taip jau svarbu seniems, geriems pažįstamiems?

Profesorius Frost krūpteliai vėl, nesupranta.

Svečias mikiškai išoka fotelin, pasirinkęs fotelį tiesiai priešais profesorių. Patogia lanku susilenkia, papuršia uodega, su baltai švintančiu galiuku, dailiai pridengia priešakines kojas.

— Gal duotum ko parūkyti?" (11 psl.).

Sutariama: profesorius Frostas velnio pagelba bus išrinktas vyskupu. Atsilyginimas: būdamas vyskupu kasmet turės išvesti vieną žmogų iš kelio. Vieni niekai: žmonės niekeno neraginami vienas kitą tampo į šunkelius, į nuodėmes. Ne, jis vi-

sai neprašo Frosto sielos: pragarę striuka su vietomis, jie turi vargo savo norū ateinančias dūšes suglausti. Jiedu, būsimas vyskupas ir velnias, yra kolegos: abu gano ir medžioja žmonių sielas. Toji iš kelio išvestoji turės būti baudžiama, mažiausiai, kalėjimu iki gyvos galvos.

Išrenkamas vyskupu.

— Tau turbūt vis dėlto daugiau patiktų būti katalikų vyskupu? — žaidžia Margret". (30 psl.).

Atostogose, belaukdamas savo jaunos žmonos su kava, vyskupas užmigo. Trenkti viską ir išėti! Tokio vyskupo jai nereik!

Taip vystoma novelė.

Gyvai, drąsiai, perkeltomis mintimis, literatūrinio šamojumi, žodį vejančiu žodžiu, gaudomu sakiniu po sakinio... iki beveik pabaigos. Paskutiniame puslapyje keičiama turėtoji mintis, vyksmas, idėjinis vedimas ir grįžtama prie dogmatiniai palaiminto, kaip smagiai nužiūrimuose filmuose, užbaigimo: žmona virsta vėl žmona.

Vyskupas ir velnias — ilgiausia novelė. Jos vardu knyga. Kitos leidinio novelės, apysakos, apibraišos: Brolenai, Sunkiausia Assad Pašos užduotis, Vėl anapus geležinės uždangos, Ašakaitė ir nelaimė, 11080-toji pakila, Baltasis kavalierius, ištraukos iš Vasaros vaišių, Kentautas žvengia, Tėvas, Badas.

Iš jų mano dėmesį patraukė: Ašakaitė ir nelaimė, 11080-toji pakila, Tėvas, Badas. Žvilktarkime į jas:

Ašakaitė ir nelaimė, spėtina, aprašoma tikras įvykis, pagrąžintas literatūrinėmis puošmenomis. Tikras lietuviškas kaimas, gamta, nuotaika:

"Ūkana virš ežero sutirštėjo, juosia Juodaksnyną aukštakai iškilusi juosta. Justai, kad didėja rasa, darosi vėšiau. Uodai piktesni. Diemedis ir mėtos, sodely kitam grįčios gale, pakvimpa net iki čia. Jaunatvė ir grožiu šiltos mergaitės pajunta vėsumą. Nieko neturi prieš, jei

berniokas iš šono pakiša ranką tarp sienos ir juosmens ir arčiau priglaudžia prie savęs". (129 psl.).

Pačiame linksmume — mylima dvarininkaitė, kaimynė Elena Ašakaitė "slenka keliu, patvoriu, lyg kokia vaiduoklė. Atkelta galva, tiesi, kaip žvakė, sustingusiais pečiais. Nors vasariškai giedriai apsvilkusi, šviesios spalvos suknele, kaip buvo bažnyčioj". (130 psl.).

Čia autorius pradeda sunkiausią rašytojišką pasirinkimą: įtikinti skaitytojus vykstančiu gyvenimiškuoju tragiškumu, psichologiškumu. Jaunimas nori bėgti prie Ašakaitės, ją sulaukyti nuo ėjimo į kapines, kuriose jina, visi mato, nori pasikarti. Senos davatkos siūlosi giedoti šventas giesmes, idant jomis Elenutę gražintų gyveniman. Kūmutės, neretai pirmutinės kur nereikia, dabar tyli kaip povos. Vakaraujančiųjų valią teisingąja lietuviško kaimiečio nuojauta pagauna kalvis Šatas, liepdamas, prašydamas, maldaudamas dainuoti ko linksmesnes dainas. Kodėl — kad džiaugsmo gijos gražintų nelaimingąją dabartin, ateitin. Ji dar tokia jaunutė, gražutė, tiek džiaugsmo laukia. Išgelbės, pasiviję sulaukys šįvakar, ar ilgam? Žmogus, įsidėjęs galvon mintį, kad ir nusižudymo, jos pigiai neatsisako. Kitą kartą gal niekas nepamats, kur dingo Elenutė.

Lietuviškos dainos pergalėjo! Ašakaitė grįžta! Ji vėl mergai-

(Tęsinys 7-me psl.)

The Jacksonville Building and Loan Association

4 1/2%

Per annum — payable December 31, 1959

Additional Savings and investments, up to 2 million Dollars will be accepted up to February 10, 1960. Dividends will be paid from February 1st, on all accounts received by February. Write for self-addressed envelopes to —

Dept. A. F.
P. O. Box 911
Jacksonville, Texas

CAN YOU CARRY THIS CROSS?

The sign of the cross is the sign of heroism, the sign of Christ. This cross is the sign of the EDMUNDITES... If you are a generous young man, willing to carry it, God can provide untold strength and courage.

PRIESTS: teachers, missionaries, parish priests.

BROTHERS: teachers, missionaries, skilled craftsmen.

For information, write — Vocation Director
SOCIETY OF ST. EDMUND, Mystic Connecticut, Dept. LC.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SAVE IN SAN FRANCISCO FINANCIAL CENTER OF THE WEST

Current rate per annum EFFECTIVE JAN. 1, 1960

4 1/2%

ARGONAUT Savings & Loan Assn.

128 POST STREET
San Francisco 8, California

Write for "Save by Mail" Kit, Dept. A. F.

Name _____
Address _____
City _____
State _____

PAUL'S DRUG STORE
Headquarters for Vitamins - Baby needs, Sick room supplies - Trusses - abdominal belts, elastic stockings - sacroiliac belts, also for shipment overseas. Have your doctor call RE 7-0105 for prompt prescription service.
Open 7 days a week.
6161 So. Kedzie

NEW CITY PHARMACY
Open 7 days: 9 am to 11 pm
Sundays and Holidays.
T. A. KEMPA, R. PH.
Prescription Specialists.
Have your doctor call RE 7-3401
We will deliver free.
5258 SO. ASHLAND

Keating Prescription Laboratory
PRESCRIPTION SPECIALISTS
OCTOVITE MULTIPLE VITAMINS
"1 capsule daily provides proper amount of all necessary vitamins".
\$4.50 buys a bottle of 100 plus 1 week free supply with this ad only.
6239 1/2 S. KEDZIE AVE. HE 4-1607
FREE DELIVERY

AIRPORT GARAGE
PHILLIPS 66 PRODUCTS
Complete repair service by experts.
Tires-Batteries-Accessories-Washing
Chicago Motor Club Towing.
For emergency service call LU 2-5155
6027 SO. CICERO AVE.

ABERDEEN HEATING CO.
37 years experience.
6801 SO. ASHLAND AVE.
Cleaning and Boiler Repairs.
New and Used Gas and Oil Burners.
Guaranteed quick and perfect work.
PR 6-3300

SILDYMO TAISYMO REIKALAIS patarnaujame dieną ir naktį. Mes taisome visokias šildymo sistemas. Nemokamiems apskaičiavimams skambinkite.
RACINE HEATING CO.
8040 So. Racine Ave.
AB 4-2064 SO 8-7446

BRIDGEPORT CURRENCY EXCHANGE
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
748 WEST 35th STREET

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuoti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PRespect 8-9210

GIBSON CITY SANATORIJA,

kur ligoniai jaučiasi kaip namie. Malonus patarnavimas yra mūsų pagrindinė savybė. Vyresnio amžiaus vyrams ir moterims arba chroniškiems ligoniams. Slaugytų priežiūra ištiesa parą ambulatorijos ir lovose gulintiems ligoniams.

MRS. S. C. HANSEN, Mgr.
Kviečiame apžiūrėti.
Dėl platesnių informacijų kreipkitės
415 S. LOTT — GIBSON CITY, ILL.
PHONE 580

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JANUARY 16, 1960

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Šviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

3 METAI

NR. 2 (79)

SUBJEKTYVŪS IŠPŪDŽIAI IŠ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMO

Pripažindamas ir išvelgdamas pas lietuvius studentus kai kuriuos gerus bruožus, pažvelgsiu kritiškam akim į juos su kirėiu virš blogų sąvybių. Nors kritikams dažnai galima primesti priekaištą, kad jie tetrokšta mokyti, o ne pasimokyti, šis suvažiavimas suteikė progą dar intymiau susipažinti su esamu lietuviu studentu Amerikoje — nenorin norisi sutikti su suvažiavime mestais žodžiais: *žvilgsnis mirtin*.

Žvelgdamas į studentų chronologiškai jauną akis, mačiau ten tokias pat šmėklas besibastant, kaip ir pas senius, kuriuos jie taip mėgsta kritikuoti — kiek pinigų uždirbsiu? kada apsisėsiu? ar gražiai atrodau? ar man linksmas gyvenimas? ar visi mane mėgsta? Tai *kultūros naudotojų* tipiška pažiūra į gyvenimą. Jie salėse sėdėjo, kaip ir dauguma mokinių Amerikos mokyklose tebesėdi, ir žiūrėjo maskuotu žvilgsniu į prelegentus — na, ką gi man gero pasakysi, ko pamokysi? Tiesa, kai kurie prelegentai juos užėmė, nes ką tai puolė — jauni mėgsta griauti, — ar nes davė atsakymus — nesvarbu kokie tie atsakymai, visi gi mėgsta atsakymus, ar ne?

Daugumas gyvena amerikiečių vidurio klasės (parapijiečių) standartiniu *dvasiniu* pėnu: televizija, filmai (būkil ramūs, ne meno), hedonizmas (čia ir alkoholis įeina), daiktai ir pan. Serga masinėm intereso epidemijom, o individualių ligų beveik nėra. Neturi asmeniškų skaudulio, "mozolio" — stengiasi save dėvėti iš visų pusių, nes perplona oda (nėra dvasinės gilumos, tuoj išsiseimė) ir jei kartais kuri pusė per ilgai nešiojama (kai reikia sustoti ir giliau pagalvoti ar pajusti), atsiranda pūslė, stebinti savo sopūiu ne vieną snaudusį. Bet išviršinės pūslės greit gyja, dažniausiai net rando nepalikdamos.

Daugumas studentų nepajėgia simboliškai, abstrakčiai bei kritiškai galvoti, nes nėra akademikai, o tėra gėspadoriški (bene vienintelė tikrai gyvena lietuviškumo apraiška) technikai. Idėjų pasaulis jiems svetimas. Tačiau mėgsta save laikyti studentais-akademikais. Nesuvokia sąmoningai žodžių prasmes — švaisloji žodžiais lyg elektroninės mašinos, į kurias įvairūs monteriai (tėvai, mokytojai, draugai ir t. t.) įmontavo įvai-

rius automatiškus atsakymus. Klausimai, neturintys tokio atsakymo, kuo greičiau užmirštami, t. y. stoka rimtumo ir dvasinio atvirumo, o apie dvasinį pasikeitimą ir kalbėti nėra ko. Viskas tebuvo gražūs žodžiai, o kasdienybė kaip buvo, taip ir liks. Nežino, ką reiškia draugauti su savim ar kitais žmonėmis, o garbingo priešodraugo sąvokos išvis nėra. Taip pat ir asmeniškų kovos sąvoka svetima — amžino kovotojo, kovojančio su aplinka ir savimi, siekiančio idealo. Reiškia, turimi idealai nesikerta su aplinka ar savimi — pasirinktas mažiausio pasipriešinimo ir didžiausio malonumo, kuo greičiausiai laiku, kelias. Mūsų "prisi-taikiusio intelektualo" pavyzdžiai.

Pirma brendimo žymė yra kai žmogus išpareigoja dirbti ir dirba. Gal už lietuviškojo pasaulėlio ribų studentai yra subrendę, bet pas mus daugumas jų tėra vystyklusė. Tik daug dirbus užsipelnoma teisė kritikuoti kitų darbus; bet jie ir nedirba ir net nekritikuoja. Taigi, pasiskolinus vienos studentės pastabą, problema glūdi tame, kad nėra problemų.

Pastebėta keletas pastangų suniveluoti šį studentą (tiesa, kilniems tikslams). Visas *Lituanus* propaguoti aparatas naudoja amerikiečių reklamų išdirbtą metodą (nes neįmanoma žmogiškom priemonėm išsukti atgarsį), ir bandymas, šį kartą nepasisekęs, visą LSS-gą pagrįsti amerikiečių komercijos (labiausiai nužmogintais) principais, kad Sąjunga efektyviai veiktu — nors gal tada ir beprasmiškai. A. Iljasevičius.

Darbai ir žygiai

— *Vladas Adamkavičius*, pakviestas American Farm Bureau, su Algiu Bakšiu įkalbėjo televizijai 12 min. filmą, liečiančią bolševizmo grėsmę ir Lietuvos bylą, kurią šioji Federacija rodys per Mississippi-Missouri srities televizijos kanalą.

— *Vilius Pitkunigis* tapo aštuntuoju "Metmenų" žurnalo šimitinku.

— *Vytautas Meškauskas*, rašydamas "Vienybės" 1960 m. sausio 8 d. "Metmenų" žurnalo pirmojo numerio recenziją, pastebė, kad "Metmenys" yra

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JANUARY 16, 1960

"Santarvės" karstas. Kodėl "Santarvės", ir kodėl, būtent, karstas?

— *Dr. Petras Jonikas* yra peržiūrėjęs pagrindinių pirmojo "Metmenų" numerio straipsnių kalbines stambenas. Poetų kalba palikta jų pačių.

— *New Yorko* Santaros Šviesos federacijos surengtasis Lietuvos Teatro vakaras bus buvęs bene pats išpūdingiausias Lietuvos Teatro septyniadešimties (kaip tik pasakytinomis dienomis skaitančiai visuomenei paaiškėjo) metų sukakties minėjimas. Programoje dalyvavo Henrikas Kačinskas, Garbės Filisteris Antanas Škėma, kurio pasirodymo kokybė newyorkiečiai buvo ypač maloniai nustebinti, Aušra ir Jurgis Blekaičiai.

— *Antano Škėmos* teatrinį recitalį ruošiamasi surengti ir Čikagoje.

— *Vytautas Kavolis* Clevelando santariečiams kalbėjo apie "Lietuvius, komunizmą

ir tautinį charakterį", o *Vytautas Matulionis* skaitė ištraukų iš Jono Meko kūrybos.

— *Vaidotas Vaitys* vienai Čikagos santariečių sekcijai kalbėjo apie "Muzikos estetiką", sukeldamas visuotines diskusijas, o kita sekcija kritiškai išklauė "Vytauto Stankaus eilių".

— *Detroito studentai* santariečiai nemažam atsilankiusiam jaunimo būriui buvo surengę Kalėdinę eglutę. Skyrtaus pirmininko pareigas perėmė *Algis Blūdžius*.

— "Metmenų" žurnalą, prišintus dol. 1.25 (arba 4 dol. prenumeratą už keturius nr.), galima gauti ir iš "Mūsų Žingsnių" redakcijos.

— "Mūsų Žingsniai" nuo Naujų Metų pasirodys kas antra savaitė.

Sveikiname Santaros Garbės Filisterį *Mariją Katiliškį*, už "Išėjusiems negrįžti" gavusį Montrealio Akademino Sambūrio Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją!

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina \$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina \$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina \$6.00
Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

Isigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

**K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
NEW YORK 11, NEW YORK**

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

didžiausias lituanistikos žinynas, lietuvių kultūros paminklas.

Iš suprojektuotų 20 — 21 tomo devyniolika jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstė iki galo.

LENGVOS SĄLYGOS: įmokėjusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomai siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsakiusiam priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. \$7.75, visur kitur \$8.00.

Užsakymai siūstini šiuo adresu:

**J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija
265 C. STREET, SO. BOSTON 27, MASS.**

PASKUBĖKITE -- ATSARGOS RIBOTOS!

LITHUANIAN BAKERY

2450 W. 59th Street
Chicago 29, Ill.

Tel. HEMlock 4-7434

Kepa įvairiausių kepsnių ir kaimišką piragą, ruginę normalę ir plikytą kaimišką duoną, kariškių rupią ruginę duoną, kuri mėgiama, ypač senesnių žmonių. Priima užsakymus tortams, pyragaičiams ir kitokiems kepinams įvairiomis iškilmių progomis. Krautuveje gaunami importuoti delikatesai, lietuviškos dešros, kumpiai ir kt. maisto produktai. Atidara nuo 8 ryto iki 6 vak. Uždaryta sekm. ir pirm. Sav. Antanas Kazilionis.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMŲ
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabir yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

(Atkelta iš 5-to psl.)

tišku, panelišku jautrumu, naimumu:

"Po varsnų, ties Vingrių sodyba, lips per tvorą. Eis take-liu, pieva, pro Juodalksnyno ga-lą, lieptu per upelį, — bus ar-čiau namon.

Sijonėlis užkliuvo ko tvorą. Atidžiai, rūpestingai Ašakaitė męgina jį atlaikinti. Pagarbiau!

Perlipo. Apsigrįžo. Dairo, ar nematė kas.

Ne, niekas nieko nematė". (138 psl.).

Taupi žodžiuose, vyksme, pla-ti mintimi, sodri idėja, psicholo-gija, "būdinga lietuviškos pri-gimties asmeniui, gerai litera-tūriniai apvaldyta, "Ašakaitė ir nelaimė" tiks lietuvių literatū-ros vakarams, rinkiniams lie-tuviškų rašytojų pasiskaity-mams, tiks ir svetimiesiems kaip mūsų literatūros gintariukas.

"11080-toji pakla domi vaiz-duojamuoju spalvingumu: Už-kulisiniam švedijos miestelyje gražiai sugyvenę teisėjai kone gavo Trijų Teismų miesto var-dą. Vienas jų, vardu Rolf Brink, buvo užsiėmęs ne tiek su savo žmona, ne tiek teisminiais paragrafais, bet nepavargstamu pomėgiu studijuoti įvairių val-stybių traukinių tvarkaraščius. Jisai žinodavo, kur ir koksai ku-rijoje valstybėje traukinys bus kaip tik šiuo momentu, ir per kokį tiltą važiuos. Įsidėmėda-vo naujai atidaromas traukinių linijas. Tokiu įtempimu studijuojant pasaulio traukinių pul-savimą, per mažai studijavo sa-vo žmonos pulsavimus. Taip sy-kį toji jo žavi žmonikė ir atite-ko jo, o likime! tikram, mielam bičiuliui — kitam teisėjui.

Dar neužgesusį savo vyrišką karštį Rolf Brink nukreipė ne prarastos gyvenimo draugės meškeriojimui, bet dar uoles-niam traukinių tvarkaraščių ty-rinėjimams.

Sykį, važiuodamas pro nela-bai toli buvusia pakilą 1,1080 spiovė jon visa kone vikingiška tulžimi. Spiovė su pasiryžimu: tąją pakilą nusipirkti! Geležin-kelių vadovybė nuo nebūtų Münchzeno laikų neturėjusi tokio pirkėjo, nenorėjo valsty-binę pakilą parduoti. Brink ne-nusileido. Pasileido traukiniais kelionėn po Europą — idėjų ir argumentų pasirinkti. Jis ne-sižavėjo Europos gražiais mies-tais: moterimis, nei šveicari-jos kalnų didinguoju įstabumu, nei skaniais, tegul ir smirdan-čiais sūriais. Ne. Jam ma-loniausią jspūdį padarė traukinių vaikščiojimai beveik be pavėla-vimų.

Sugrįžęs ėmė raštu reikalaui iš geležinkelių vadovybės pasiaiškinti, kodėl ten ir ten, tada ir tada, tokio ar tokio trauki-nio tiek ir tiek pavėluota. (155 psl.).

Triukšmas ėmė didėti, kai jis ateidavo savo miestelio stotin ir laukdavo, ar kokią minutę nepavėluos traukinys. Pavėla-vus — užsipuldavo stoties vir-šininką pasiaiškinti. Reikalai ir reikalavimai išėjo spaudon. Di-

deliam nustebimui, spauda pa-laikė teisėją Brink, nes juk nėra nieko blogo pageidauti trau-kinių vaikščiojimo pagal tvarka-raštį.

Atvyksta teismo pats vy-riausias pirmininkas iš sostinės, tikrinti, ar teisėjas Brink te-bėra pilno proto. Ne tik patei-sina Brinką, bet: "Žinai, aš rim-tai galvoju keisti savo hobby į tave. Mėgsti kojines, puloverius ir jumperius, kaip aš darau po darbo, nuo visų užsidaręs, ma-tyti, ne visai gerai teisėjo sme-genims. Atbukina. Sudėtingas ir milžiniškas geležinkelių aparatas, tai kas kita". (164 psl.).

"Baltasis kavalierius", kitas pasakojimas iš švedų gyvenimo, neturi pabaigos.

"Tėvas" — tikro gyvenimo aprašymas. Vienas iš visai ne-gausių, kai tėvas teigiamai rašo apie tėvą. Lietuvių raštijos, net periodikoje neįrįstama atžy-mėti tėvo nuopelnų savajai šeimai, savajai tautai, žmonijai. Tėvus, kaip žirgus karo lauke, nutyli, teaukštindami moterį, mamą. Ypač Amerikoje, kur absoliučia dauguma šeimas su-griauna moterys — mamos, uoliausiai saugomos įstatymų, su-jelijusiai begulinčių teismų len-tynose nuo "laukinių Vakarų" laikų. Ignas šeimius tėvo meilę sūnui parodo šioje savo no-veliukėje. Mūsų rašto moterys, jei ne vyrai, turėtų pradėti šią ydą atitaisinėt.

Trumpų eilučių, plonų pusla-pių "Badas", pats paskutinysis knygoje, yra stiprus literatūri-niai, įsijautinai. Mirtinai neba-davus neįmanoma pasakyti ar tvirtinti, kokia yra tikrojo ba-do nuotaika, jausmai, šešėliai. Bet kai leidžiama spręsti apie piloto pergyvenimus ore, kai galva svaigsta nuo gyvai su-pančio aprašymo apie šėlstančią jūrą taifune (nors niekad tame sūkurių pragare nesame buvę), kai stiriama nuo šalčio skaitant ledynų literatūrinius aprašy-mus, tai leistina pasisakyti ir dėl bado nuotaikos.

"Rytą mūsų kaimas matė lau-kais pralekiantį arklį. Gaudė, gaudė, bet arklys ištrūko. Iš kur jis buvo, niekas nežino.

Ore jau niekados nepasirodo paukštis. Jei dar kur pamatysi vieversį ar varną, tai slankioja stačiai žeme. Gal dar yra ir kitų paukščių, tik kur jie laikos, niekas nematė". (21—218 psl.).

Arba: "Dabar žmonės ne valgyt ieš-ko, tik bijo užmigti. Kai tik ne-pasisergsti, jau neprisikelia.

Klaidinėja žmonės laukais, vis po vieną. Slapstos nuo miego. Jau ir vienas kito vengia susi-tikti.

Atėjo žinia, kad kažin kas at-veš daug valgyt. — Jei būtų toks valgis, kad miego nenorė-tum.

Dangus vis raudonas, saulė daros dar raudonesnė. Ore jau, rodos, skraido juodi paukščiai. Šiandien nusileis saulė, ir ry-toj kažin ar patekės.

Negaliu ilgiau atsispirti... Ne-... (219 psl.).

Eisiu kiek primigt...." (219 psl.).

Ignas šeimius paskutinioji li-teratūrinė knyga "Vyskupas ir velnias" gyva skirtingais cha-rakteriais, sklandi sakiniu saki-nį vejančia mintimi, intriga, vaiz-dingumu, saikingumu, literatū-riniu įsijautimu.

Knygos pabaigoje, per 5 pus-lapius, duota Juozo Lingio pa-rašyta apžvalga apie Igną šei-niaus gyvenimą ir kūrybą.

Iki šių pasaulyje yra pasiro-dę šios Ignos šeimius-Jurkūno knygos: Kuprelis, Nakties ži-buriai, Bangos siaučia, Vasaros

vaišės, Siegfried Immerselbe at-sijaunina, Diplomatai, Aš dar kartą grįžtu, Kas tu esi, Lietu-vi?, Raudonasis tvanas, ir da-bar, 1959 metais, Vyskupas ir velnias.

Švedų kalba šios Igno šeimius knygos: Litauisk kultur (L etu-vių kultūra), Natt och sol (Nak-tis ir saulė), Den röda foden stiger (Raudonasis tvanas ky-la), I väntan på undret (St- (Tesinys 8-ame pusl.)

THOUSANDS OF SAVERS FROM ALL OVER THE U.S. CONSIDER FIRST FEDERAL OF ORLANDO A SECURE DEPENDABLE SAVINGS INVESTMENT— BECAUSE:

- 4% per annum, compounded semi-annually, paid on all savings.
- Savings insured to \$10,000 by the FDIC, a member of U.S. Govt.
- Funds placed by the 15th of the month, earn 4% per annum from the 1st of that month.
- Assets over \$107 million — reserves over \$8 million.
- Postage-free save-by-mail plan.

Central Florida's Oldest and Largest Savings and Loan Association

1st

FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF ORLANDO Dept. L, 117 South Court ORLANDO, FLORIDA

EARN **4%** PER ANNUM with INSURED SAFETY

Write for further information to:

IMPORTUOTOS IŠ LENKIJOS SKANIOS SRIUBOS

"CRACOVIA" BRAND

- Grybų
- Rugštynių (Schav)
- Barščiai
- Žirnių
- Daržovių

JOSŲ KRAUTUVĖSE REIKALAUKITE IMPORTUOTŲ SRIUBŲ IŠ LENKIJOS

Dėl vietinio paskirstytojo adreso rašykite tiesiog-importuotojui

ORSUM CO., INC.,
New York 7, N. Y.

Taip pat galima gauti: Senovišką lenkišką bigos su lenkiškom dešrom, ir skanias balandėlius.

Chicago vietinis atstovas: **JOHN E. STAREN CO.**
120 S. La Salle St., Chicago, Ill. Tel. RAndolph 6-9277

SRIUBOS TIK
29¢
6 PORCIJOS

TAUPLYKITE TEN, KUR MOKAMAS AUKŠČIAUSIAS DIVIDENDAS

Nuo 1960 metų sausio mėn. 1 d. mes mokėsime

Ant visų taupymo sąskaitų

4 1/2%

MIDLAND
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Ant specialių "Bonus" taupymo sąskaitų

5%

4038 ARCHER AVENUE Chicago 32, ILL.

Tel. LA 3-6719

Prezidentas August Saldukas

Kiekviena sąskaita apdrausta ligi \$10.000.- Federalinės valdžios draudimo įstaigoje

Kapitalas \$5,000,000.00

Įsteigta 1914 m.

(Tęsinys iš 7-jo pusl.)

buklo belaukiant), Den rōda resan (Raudonoji kelionė), Den rōda floden svāmmar över (Raudonasis potvynis užplūsta), Resa i samverkans Sverige (Kelionė po kooperacinę švediją).

Igno šėiniaus knygu išversta į eilę kalbų.

Kiek jō kūrybos, ir kuria kalba yra pasilikę švedijoje, kur jisai mirė — nežinau. Kaip kiekvienas rašytojas, taip ir jisai, spėtina, daug parašytų dalykų turėjo paslėpęs stalčiuose, palėpėse, lagaminuose. Mirtis Igną šėinių užklupo beleidžiant "Vyskupą ir velnią", net ne visą korektūrą spėjo perskaityti...

Tebūnie likimas gailėstingas Ignos šėiniaus kūrybai, lai jō nespausdintieji raštai nežūsta. Velionies žmona ir neoficialus lietuviškų reikalų ambasadorius švedijoje p. Juozas Lingis tuo, manytina, pasirūpins.

Su laiku, be abejo, bus išleisti pilni Ignos šėiniaus raštai kečiuose ar keliolikoje tomų. Jō kūryba nenumirė ir nemirs su autoriumi. Ignas šėinius buvo intelektas kaip žmogus, lietuvis, rašytojas. Jō aukšta kūrybinė kultūra bus gyva lietuvių tautoje, visuose pasaulio kontinentuose, kur tik yra lietuviškai skaitančiųjų.

Ignas šėinius — europinio lygmens rašytojas.

Ignas šėinius: VYSKUPAS IR VELNIAS. Apsakos. Išleido "Lietuvių Dienų" leidykla, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA. Tiražas 1200 egz. Viršelis Ados Korsakaitės. Viso labo 230 psl. Kaina trys doleriai.

P. S. Minkštieji kilimams vis pilniau uždengiant kadaise buvusių dypukų ne tik salionus, bet visus kambarius, įskaitytinai net vaikų, lietuviškai knygai pabraukiama skustuvu pro gerklę.

Gera knyga išeinanti į pasaulį — šventė net didelių tautų žymiosioms leidykloms. Juo labiau lietuviškosioms.

Aną dieną, 1959 spalio 22, maloniai nustebau "Lietuvių Dienų" knygų leidyklos pakviestas atvykti į "Vyskupo ir velnio" aplaistymą. Užsidėjau naujutėliai išlygintus baltus marškinius, pasirišau išieginį lietuvišką kaklaryšį, užsivilkau geriausią eilutę. Nuvykau "Šileliu", kaip čia mes vadiname gana ištaigingą, su ausinėmis žuvelėmis, granito uolomis, palpalmėmis ir gėlėmis, vandens kriokliukais, prigesintomis šviestomis restoraną vardu "Chaloo".

"Lietuvių Dienų" žurnalo ir to pat vardo knygų leidėjas Antanas Skirius su savo redakcijos štabu "šilelin" pakviečia daugelį žymių lietuvių, jiems atvykus vizitan ar svečiuosna į Los Angeles. Atrodo, ne taip retai tenka ir man ten dalyvauti, ne kaip štabo nariui, bet gal, sakydama, kaip šoferiui, nes garbinguosius, jei anie per daug nepasipuikina, vežioju savo mašina. Kaip Kauno "Božagraika" ar net Konrado kavinė, taip Los Angelėje "šilelis" yra matęs daug "aplaistymų", girdėjęs įvairiai galvojančių pasisakymų,

ten yra aidėjęs Bernardo Brazdžionio humoras, sąmojus, ten lėtai šypsojosi Juozas Tininis prie visų ant stalo paguldęs savo "Sužadėtinę", ten Leonardas Valiukas už visus Kalifornijos lietuvius rėmė senatorių kandidatūras, ten Ald. Stempuzienė, šauniai prisimerkdama savo vyreliai į Clevelandą siuntė suvenyrinį atviruką su viso "Štabo" parašais, ten dr. Pijus Griškaitis dėstė apie Alto veiklą, ten Daumantas Čibas, užuot valgęs (už dyką!) paslaptinai traukė savo nuostabiuoju, tykiuoju aparatu, ten Vytautas Stasiūnaitis-Stanaitis buvo pristatytas kaip lietuviškas Walt Disney, ten filmuota, fotografuota, ten redaktoriui Antanui Pauliukoniui, kaip "nepilnamečiui", neduota stiprios kavos, o silpno selcerio su ledais, ten pasižnibzdėta, koksai viršelis galėtų eiti kita mėnesį ir kokį reportažą leisti per du viduriniuosius puslapius, tenai prašyta a nei čiukš neprasižiot apie tik vos kelinti metai prenumeratą neapsimokančius mūsų didžiuosius veikėjus, bemaž herojus, ten prof. Stasys Žymantas su ponia Marile Biržiškaite egzaminuotas, ar nebūtų verta Amerikos Balsą pradėti leisti iš Los Angeles, ten pasiteirauta, kiek metų padavėjos ir kodėl nenešioja žiedo ant kairės rankos, ten Antanas Skirius užsakydavo po antrą "Manchaten", ten Miltonas Starkus aiškino, kas yra žiogas, kas svirplys ir kas "kriket", ten... o, ten daug ko būta, bet kai kas ir nepamiršta.

Va, šiandien sekmadienis. Baisiai gražus oras. Abu mano kambarėlio langai atdari. Nors gruodžio 6 d., bet šilta kaip vasara. Girdžiu, palmėse burkuoja karveliai. Kolibras vos neįskrido pro langą. Pagirdžiau tvenkinėlyje auksines žuvelės.

Banano šešėliai gūla ilgyn, tolyn. Nebuvau iškėlęs kojos. O kol jaunas ir neženotas — kaip liaudis sako, reikėtų pasidžiaugti gyvenimu, pailavoti, pailsėti. Ana kiek dienų praleidau, iki perskaičiau "Vyskupą ir velnią". Pasibraukinėjau. Kiti prisėdė brūkšt-brūkšt ir parašyta. Man ima daug laiko. Dabar galva svaigsta, kaista, smilkiniai dega. Tai toks poilsis šį savaitgalį. Rytoj išvargęs temsiuos darbovietėje.

"Nebūk kvailas, mesk tuos rašymus, ir pailsėk" — šiandien jau du kart girdėjau. Žinau, atspausdins — man ir vėl nepatiks. Nebūsiu pasakęs ką jaučiu. Kai kas pyktels, kai kas skaitys.

Bet "šilelyje" ištraukė pažadą, nors kiek parašyti apie "Vyskupą ir velnią". Dedikavo knygą, pasirašė titulus: Antanas Skirius — leidėjas, Bern. Brazdžionis — rinkėjas, A. Pauliukonis — administratorius. Ar "šilelinių" pavyzdžiu negalėtų pasekti kitos lietuviškos leidyklos, redakcijos?

Jau pentas mašinėlė lapas. Eilutė suplakta prie eilutės. Atvyniojęs išimiu popierių, padėsiu suigulėjimui iki rytojaus. Išstaisysiu.

Užsišildysiu vandens, įsiberisiu kavos miltelių. Lauke jau tamsu...

DR. ANNA BALIUNAS Dr. Juozas PAUKŠTYS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WA/brook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietu 1-3; vak. 7-8 tiksliai antradieniais ir penktadieniais Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill. Oakley Medical Arts Bldg. arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Šeštadienį tiksliai susitarus.

PR 6-1795, rez.: TRemont 9-5890

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

GROvehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telefonai: GA 5-4800

Rezidencijos: GA 3-6630

Dr. Gražina-Irena KAGANIEC

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Šeštadieniais 2-5. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepia šaukite KEdzio 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3:00 Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketv. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

DANTŲ GYDYTOJAS
4063 ARCHER AVENUE
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — Namų BE 3-7786

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

Telef. ofiso: CliffsidE 4-2896

Rezidencijos: WA/brook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šeštadieniais 2-6 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 2-4 val. ir 6-8 val. Trečiadieniais ir šeštadieniais nepriima ligonių.

C. Z. VEZELIS

DANTŲ GYDYTOJAS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31 os gatvių)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštad. 1-4 val. po pietų. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDEAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baudažai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDEJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Išvykęs atostogų į Phoenix, Arizona. Sugrįš apie 1960 m. kovo mėnesį.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonai: YArdS 7-6616

GRADINSKAS

1960 METŲ TV APARATAI išsimokėtinai. — Priimam senus. RADJAI, FONOGRAFAI, VOKIŠKI APARATAI. PARDAVIMAS IR TAISYMAS. J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI**PERKRAUSTAU**

(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituania Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 16, 1960

SEKMADIENI,

1960 M. KOVO 27 D.

Lietuvių Auditorijos

didžiojoje salėje įvyks

NAUJIENU

BANKETAS

PUIKI MENINĖ PROGRAMA

SKANI IR SOTI VAKARIENĖ

GERŲ ŽMONIŲ SUBŪVIMAS

VISI PRAŠOMI IŠ ANKSTO REZERVUOTI VIETAS BANKETE.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Atšaukė amerikiečių parodą Rusijoj

Pagal kultūrinio bendradarbiavimo sutartį U. S. Information Agency birželio mėnesį buvo susitarusi su JAV muziejų vadovybėmis parinkti geresnių skulptūros meno kūrinų numatytai kilnojamai parodai Sov. Sąjungoje ir kt.

Parodos ruošimo darbas buvo pavestas Yale universiteto Meno galerijos direktoriui Andrew Ritchi. Po trijų mėnesių po susitarimo, t. y. rugsėjo mėn. 24 d. siunta jau buvo beveik paruošta: susitarta su pirmaeilį muziejų vadovybėmis dėl kolekcijų, numatytų siųsti į Sovietų Sąjungą ir katalogas parašytas. Viena penktoji kūrinų dalis jau buvo viename New Yorko sandėlyje sukrauta, o likusi dalis dar buvo pakuojuama.

Neseniai Yale universitetas gauna telegramą, kad paroda atšaukiama, bet nenurodoma priežastis. Toks staigus ir pavėluotas pranešimas, kai darbo buvo atlikta ir padaryta išlaidų, nustebino Yale Meno galerijos direktorių Ritchie.

Kitas seka nemalonus, rūpesčio kelias dalykas, tai St. Louis Meno muziejaus pasiūsta kilnojama tapybos paroda į Europą. Ši paroda nebuvo surišta su U. S. I. A. sutartimi, tikslai kaip geros valios ir kultūrinio susipratimo žestas. Paroda buvo kilnojama iš Milano į Florenciją, Neapolį ir į Romą, bet visur buvo boikotuojama, kai kur praėdavo tyliai ir ramiai, net ten gyvenę amerikiečiai nežinodavo apie parodos buvimą. Kai buvo numatyta parodą kelti į Jugoslaviją, Čekoslovakiją ir Lenkiją, pasigirdo priešingų balsų satelitiniuose kraštuose, tariamai amerikiečių meno paroda tenai nepageidaujama. Kaip nepageidavimo motyvą nurodo amerikiečių dailės nereikšmingumą ir neturėjimą gyvenimą vaizduojančios minties. Minint Dailiojo Meno Akademijos 10-ties metų sukaktį, Bratislavos "Pravdoje" buvo išspausdintas straipsnis, kur nusiskundžiama, jog Vakarų meno srovės galinčios blogai atsilipti į jaunus dailininkus, ir tai "blogybei" reikia pastoti kelią, kol studijuojantis jaunimas nėra sugadintas. Amerikiečių dailė esanti avangardo sargyboje, atseit, nėra demokratiška.

New York Times korespondentas švelniai klausia: Argi praėjusią vasarą Maskvos parodoje nebuvo populiarus amerikiečių meno skyrius, kur žmonės negalėjo prisimušti prie katalogo stalo? Ta paroda

rusams buvo nauja, ja jie domėjosi ir pamatė tai, ko anksčiau nebuvo matę.

Toliau korespondentas kaltina ir pačius amerikiečius, kurie nesusigauja meno reikaluose. Yra tokių žmonių, kurie mano, jog Amerikos vėlesniojo laikotarpio dailė iš tikrųjų nepavaizduoja gyvenimiškos realybės. O rusai, žiūrėdami į abstrakčius kūrinius, nieko nemato iš jų, apie ūkinio gyvenimo atsiekimus. Avangardo aukštieji kuniškai tvirtina, jog Amerika turėtų tiksliai didžiuotis siųsdama į užsienį formalistinės srovės dailę. Lenkai esą jau priėmę abstraktizmą ir net turi šioj srityje vadovaujančių dailininkų, nors rusams gal tai ir nepatinka.

Informacijų Agentūros vadovybė numato pasiųsti Fordo leidžiamo pusiau komercinio žurnalo iliustracijų rinkinį į Sov. Sąjungą, kur spalvotais piešiniais yra pavaizduojama galingoji Amerikos pramonė. Iš to tenyksiems gyventojams susidarytų aiškesnis vaizdas apie šį kraštą. Tada būtų galima kuo pasirodyti... Viena grupė pavaizduoja dangoraižius, kita — automobilių neįmanomą išsiplėtimą ir sporto bei prabangos gyvenimo reikalus.

Taigi susidaro konfliktas tarp U. S. I. A. ir dailininkų: vieni kovoja už kultūrą, o antrieji — už pramonės klestėjimą.

— Dail. skulptorius Dagys, gyvenęs Toronte, Kanadoje, paskutiniiais mėnesiais baigė tris didelius skulptūros darbus vienai bažnyčiai. Kolektyvinėje Kanados skulptorių surengtoje parodoje laimėjo pirmąją vietą — aukščiausios kategorijos pripažinimą ir buvo priimtas nariu į S. S. C. (Kanados Skulptorių Sąjungą).

— Dail. Adomas Galdikas laimėjo James Cameron Clark vardo premiją už kūrinį "Medžiai", išstatytą meno parodoje Palm Beach, Floridoje. Adomas Galdikas amerikiečių meno parodose yra laimėjęs ir daugiau premijų bei garbės pažymėjimų.

— Chicagos Meno Institute sausio 21 d. atidaroma didelė japonų spausdintos dailės paroda, žinoma kaip "Japan's modern prints — Sosaku Hanga". Nariams ir jų svečiams parodos apžiūrėjimo diena trečiadienį, sausio 20, nuo 3 — 6 val. po pietų.

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS DARBAS

kritiškai stebi mūsų išeivijos, Lietuvos ir viso pasaulio gyvenimą. Prieš konservatyvią provinciališką tradiciją DARBAS stato humaniškesnes vertybes ir kūrybiškai šviežią žodį.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

Ligi 1959 metų pabaigos iliustruotą trimėnesinį žurnalą DARBĄ galima užsiskaityti sena kaina: \$2.00 metams, \$5.00 trejiems metams; studentams \$1.50 metams. Paskiras numeris \$75 centai.

NUO 40 IKI 640 AKRŲ ŪKIAI — VALSTYBINĖ ŽEMĖ

Nebūtinai Mažiausias pasiūlymas Nereikalinga
išskirti \$2.00 vienas akras statyba

Žema kaina — \$10 įmokėti ir mokėti po \$10 mėnesiui.

PIONIERIŲ ŪKIAI: California ir Oregon ūkiai; ūkiams tiokamos medžių biržos. Upių ir ežerų pakrantės. Medžioklei ir žuvinimui žemė. Lengvos mokėjimo sąlygos, vietomis vasarnamiai, seni namai ir t. t. Prašykite veltui informacijų knygutės su farmų sąrašais ir žemėlapiais Jungtinių Amerikos Valstybių ir pietų Amerikos žemių.

PIONEER RANCHES, INC.

8228 Sunset Blvd., Dept. A. F., Hollywood 46, California
OL 6-2515 arba WE 6-2611

Didelis išpardavimas ir pasirinkimas

Visi pirkti pas mus siuntiniai į Lietuvą prekes sausio 2—30 mėnesio dienomis, gausite pasirinkti

DOVANA

10 nuošimčių vertės supirktų prekių kainos. Čia pat supakuosime ir išsiūsime Jūsų siuntinius.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
CRawford 7-2126

UŽSIRAŠYKITE DABAR KELIONEI Į VILNIŲ!

Vizas ir visus Inturisto reikalus sutvarkys mūsų ofisas. Raštu arba telefonu gausite žinių bei nurodymų. NEPRIDEDAM MOKESČIŲ pas mus pirktiems lėktuvų, geležinkelio ar garlaivių tiketams į bet kurią pasaulio vietą.

WIDE WORLD TOURS, INC.

GA 2-0640 Walter Rask 9688 Evergreen Plaza

Prieš siųsdami

DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurį

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

S K Y R I Ų

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, PA.
WALnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
MARket 3-1968

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MAS.
ANDrew 8-8764

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA
GRant 1-3712

Greit atgabenkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit išsiūsime juos!

V. ARDOV

SOPULINGOJI VIETA

Kas gi nežino: jeigu jūs turite sopulingą vietą, tai kaip tik taja vieta jūs užkliūsite už kiekvieno įmanomo ir neįmanomo dalyko jūsų kelyje.

Draugas Musliakovas Povilas Prochorovičius, užimęs nemažą postą oblipolkomo pirminko pavaduotojo pramonėje, pažino tą dėsni per savo paties patyrimą. Bet pažino savotiškai, pasakytume, nes sopulinga vieta pas jį pasirodė... Beje, papasakosime, kaip visa tai atsitiko iš tikrųjų.

Povilas Prochorovičius sugrįžo iš darbo vėliau, negu paprastai. Ir jo žmona Ekaterina Stepanovna iš daugelio požymių nustatė, kad jos taurus išlikimasis blogame ūpe. Labai blogame! Jis paniūręs atsėdėjo prie staliuko, kad vietnaitėje suvalgyti savo pietus (šeima, nesulaukusi Povilo Prochorovičiaus, pavalgė anksčiau). Tylėdamas šaukštu maišinėjo gilioje lėkštėje kopūstus; garsiai dūsausdamas, gnaibinėjo duonos kąsnelius staciai iš duoninės lėkštės; dėjo pipirų ir sūdė valgi taip, lyg ne pačiam sau taisyti, o ruošūsi nunuodyti kokį priešą...

Ir staiga pakėlė galvą, įsiklausė. Ir paklausė žmoną: — O ten kas dar kalbasi?

— Kas, kas... Pas mūsų Klavočką draugė atėjo, Liolia. Sėdi ant sofos, kryžiažodį sprendžia...

— Ką sprendžia?

— Na, kryžiažodį. Žurnale. Ką tu, nežinai? Ten įvairūs langeliai, ir į kiekvieną langelį reikia raidę įrašyti, kad išeitų žodžiai...

— Kokie tai žodžiai?

— Bet ko tu kabiniesi? Žodžiai, kurie čia pat, žurnale, aprašyti...

— Kaip aprašyti?

— Ak, atstok, Povilai! Tu jau visai išėjai iš proto!...

Ir žmona, nuėmusi nuo stalo vartotas lėkštes, išėjo iš kambario.

Musliakovas gi pradėjo klausytis. Dvi linksmos mergaitės juokėsi iš beprizastinės jaunystės linksmybės, besikeisdamos tokiomis replikomis:

— Statybinė medžiaga iš šėsių raidžių...

— Kokia pirmoji raidė?

— Nežinau. Paskutinė raidė "s"!

— "s"... "s"... Palauk! Tai, tikriausiai, plytos!

— Teisingai! Kaip mes iš karto nesupratom?

Issiveržimas juoko.

Musliakovas nuleido galvą ir nustojo kramtyti.

— Ir koks joms reikalas su tomis plytomis? — sumurmėjo jis pikta. — Na, gerai, na, prisipažinau aš gi šandie obkomo istaigoje, kad mūsų srtiye blogai su plytomis. Na, mano kaltė. Na, nesutvarkiau. Nepaskatinau iniciatyvos... bet namuose gi, rodos, jau galima būtų duoti ramybę?!

O mergaitės, atsijuokusios, tęsė:

— Aštuonioliktas horizontališka!... Prasideda kaip tik "č"... Kas ten parašyta?

— Stoginė medžiaga. Iš "č". Kaip tu manai?

— Palauk, Liolka, aš žinau! Dievaž! Tai čėčevica — lešiai!

— Čerpės, kvailutė... O lešiai žinai kas? Kruopos...

— Ir ne kruopos, o tokios tamsutėlės pupos...

— Na, vis tiek pat... Lešiai — stoginė medžiaga!... Oi, negalim!

Naujas išsiveržimas juoko. Musliakovas metė šakutę ant stalo.

— Jos, ką tyčia, taip?... Ar mažai mane pakaitino šiandien už tas čerpes ir tą meldinę statybinę medžiagą — kamyšitą?...

Jis praveria burną, kad riktelėti dukteriai ką nors griežtai, bet apsigalvoja. Vėl paima į ranką šakutę, pradeda

krapštinėti kotletą, vienokį klausosi.

— Naminis indas ūkiškiems reikalams. Dubuo, ar kas?...

— Koks ten dubuo, jeigu penkios raidės!

— Gal rėčka?

— Rėčka — penkios raidės. Gelda, a?

— Tu pati gelda! (Juokas).

— Na, gal vonia?...

— Netinka: netokios raidės...

— Tada, tikriausiai, bus ne vonia, bet manos... žiūrėk: vėl kruopos! (Juokas).

— Eik sau, Klavočka, aš rimtai noriu spręsti...

— Puodas? Ne, arbatinukas?

(Tęsinys 12 pusl.)

Nauja mėsos ir riebiųjų atnaujina vilij kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

Ši nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthritas ir reumatizmas.

Moskva, 98c. Tabletės \$3.50 pas jūsų vaistininką.

Skelbkitės "N-nose"

NUO NAUJŲ METŲ

NAUJIENŲ PRENUMERATA YRA \$15

Atskiras dienraščio numeris kainuos 10 centų.

Nuo Naujų Metų paskiras NAUJIENŲ numeris kainuos 10 centų, metinė prenumerata Chicagoje ir jos apylinkėse bus \$15.00, o Kanadoje ir kitose lietuvių kolonijose metams kainuos \$13.00.

Visi stengiamės sulaikyti kylančias pragyvenimo kainas, bet gyvenimo tikrovė yra galingesnė negu mūsų pastangos. Per trejus metus, po to, kai buvo pakelta NAUJIENŲ prenumerata, štai kaip pabrango medžiagos ir kiti dalykai:

1. 100 svarų laikraščinio popieriaus kainavo \$6.70, o šiandien mokame \$7.10.

2. Už laikraščinio popierio pervežimą iš stoties į NAUJIENAS mokėjome \$51.00, o gruodžio mėnesį jau teko sumokėti \$82.00.

3. Už juodylo statinę šiandien tenka mokėti \$10.00 daugiau, negu tada mokėjome.

4. 1958 m. pakilo pašto išlaidos, o ateinančių metų pradžioje jos ir vėl padidės. Laiško pasiuntimas kainavo 3c., o dabar jau mokame 4c. Pašto atvirukai kainavo 2c., o dabar jau turime mokėti 3 centus. Praeitais metais kalendorių dar galėjome pasiūsti už 3 centus, o 1960 metų kalendoriui jau reikėjo lipdyti 4½ cento pašto ženklą.

5. Už bendrovės namo ir turto saugojimą Central Watch Service tarnautojams mokėjome \$7.00 į mėnesį, o šiandien mokame \$12.00.

Mašinų dalys, aliejus, kitos medžiagos ir įvairūs patarnavimai žymiai brangesni, negu buvo prieš tris metus. Didesnis atlyginimas reikia mokėti ir spaustuvių darbininkams bei tarnautojams.

Jokios paramos iš svetimų valstybių ar slaptų fondų mes negauname. Verčiamės tik iš savo darbo. Padidėjus išlaidoms, esame priversti ir mes kelti kainas. Manome, kad gausūs NAUJIENŲ skaitytojai mus supras, nesupyks dėl pakėlimo kainos, ir toliau prenumeruos mūsų dienraštį.

NAUJIENŲ Administracija.

WOODROW WILSON BRANCH
Chicago City Junior College
6800 Stewart Avenue Chicago 21, Illinois

Registration for the Second Semester 1959-1960

February 1-5, 1960
DAY AND EVENING CLASSES

Fully Accredited Day and Evening Classes. Full or Part Time Programs. Wide Choice of Courses. Tuition Free to Chicago Residents.

New entering students — have applications and transcripts on file. Students from other colleges — credentials should be on file.

FOR FURTHER INFORMATION
ADDRESS THE REGISTRAR'S OFFICE.

WESTERN
CURRENCY EXCHANGES
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
6254 SO. WESTERN AVE.
7054 SO. WESTERN AVE.

SPIEKHOUT HEATING
Gazo pakeitimai ir furnasai.
GARANTUOTAS IRENGIMAS.
PATOGUS KREDITAS.
536 E. 162nd STREET
SO. HOLLAND, ILLINOIS
EDison 1-7305

NAUJI STOGAI
Smažuoti nauji stogai
55x24 inčių tiktai \$14000
Darbas garantuotas, išbaigtas.
Bungalow stogu pataisymai \$30.00.
Veltui apskaičiavimai. Kreipkitės

GRANITE ROOFING CO.
3002 W. 59th STREET
Chicago, Ill.

GET SIX TROPICAL DELICACIES!

Gift-Boxed. Six One-Lb. Jars-Orange
• Grapefruits • Guava • Preserves
• Marmalades • Chutneys • All Pure
Fruits • Heavenly Florida Flavors.

ORDER NOW — Send \$3.98

IDEAL GIFT Send prepaid
Shipped direct to you or recipient.
Dept. A. F.

Fabulous Farms, Mandarin, Fla.

TRY THESE FOR SIGHS!

3 Half-lb. Jars Tropical Jellies —
Orange, Guava, Tangerine. All Pure
Fruits — Beautiful Gifts Basket.

IDEAL GIFT — ORDER TODAY
SEND \$3.98 ppd.

(Shipped direct to you or recipient).

Dept. A. F., FABULOUS FARMS,
MANDARIN, FLORIDA

Siuntiniai į Lietuvą

Patarnavimas nuo \$5 iki \$9.50.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: OA 4-9079

Vedėjas P. NEDZINSKAS

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna aprauda

ZEMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

STANKUS

Construction Co.

Atlieka statybos planavimo darbus

gyvenamųjų ir prekybų pastatų.

Jūsų pasirinkimui turime virš

300 standartinių projektų

Ofiso ir namų telefonas:

PROspect 8-2013

7403 So. Western Ave.

CHICAGO 36, ILL.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Visi programai iš WOPA,

1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien: nuo pirmadienio iki

penktadienio 10—11 val. ryto.

Šeštadienį ir sekmadienį

nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto

VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.

Tel.: HEmlöck 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE.

Chicago 29, Illinois

PIRKITE JAV TAOPYMO GONOS

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, JANUARY 16, 1960

(Tęsinys iš 11 pusl.)

— Keistuolė! Arbatinukas gi su nosele... Tada gi būtų parašyta, kad indas su nosele.

— Tai jau nebūtinai... Jeigu apie tave kalba "Liolia", tai niekas nepasakys "Liolia su nosele"!

Labai didelis priepuolis juoko pagauna abi drauges. O Musliakovas sėdi, įdėbęs nosį į kotelę. Jo galvoje šmėkčioja: "Ir iš viso to, ką dabar suminėjo mergaitės, mūsų srityje nieko negaminama: nei dubenų, nei rėckų, nei geldų, nei arbatinukų, nei..."

— Dubenėlis! — iškilmingai šaukia Klava.

"Ir dubenėlių nėra! — pats sau konstatuoja Musliakovas. — Koks tai ypatingai niekšiškas kryžiažodis!..."

— Duok toliau. Medinis rakandas iš šešių raidžių.

— Kabykla.

— Šešios raidės! Supranti, šešios!

— O kabykloje kelios?

— Septynios. Ir turi prasi-dėti iš "p".

— Reiškia, pakaba.

— Kokia pakaba?

— Kabyklą irgi taip vadina...

— Palauk, apsėdo tave kabykla. Gal plautuvė?

— Tai tau šešios raidės! Tai tik medinė!

Siaubingas priepuolis juoko. Musliakovas sopulingai raukosi.

Nurimusios draugės sprendžia toliau:

— Nuobaudos būdas. To aš nesuprantu...

— Ak, Dieve mano!.. Na, ten papeikimas ar pabauda... O gal teistumas...

Čia Musliakovas trenkia kumščiu į stalą ir klykia:

— Tuoju nustokit, biaurios mergaitės!!!

Už durų įsiviešpatauja tylą. Vėliau nustebusių šnibždesys.

Musliakovas drebančiomis rankomis mėgina užsirūkyti. Įeina žmona ir pradeda navi-viai:

— Povilėli, aš norėjau paprašyti tave, kad tu paskambintum į atelję: Klavočkai reikia pasiūti paltas, o ten, žinoma, pusantrų metų eilė. Kada gi mes turėsime tiek siuvyklų, kad...

Lėkštė triukšmingai krenta ant grindų draug su staltiese. Žmona, išpūtusi akis, žiūri į Musliakovą, kuris skubiai bėga iš kambario...

Bet dar eidamas pro šalį virtuvės, jis girdi, kaip tarnaitė pasakoja savo viešniai:

— Palaidinukę ji sau gavo megztą... Tokia grozybė, tokia grozybė, visa gėlėta!... Va, kaip lėkštės gėlės raudonos, pilkos, žalios — įvairios... Juk va moka gi žmonės gauti!... O aš kada tik nenuveisiu į univermagą, nieko ten nėra...

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JANUARY 16, 1960

Musliakovas, kietai užtrenkęs virtuvės duris, palieka butą. Kaimyninio namo darželyje nejaunas praplikęs žmogus, apsvilkęs vatiniu ir apsimovęs slidinėmis kelnėmis, kasinėja eželes. Pamatęs Musliakovą, jis pagarbiai nusima kepurėlę. Musliakovas, sunkiai alsuodamas, priverčia save tarti:

— Sveikas, draugas Procenko. Eželės ar klamba bus?

— Agurkams manome... tik gaila: kapoklių niekur neparduoda, gerų grėblių irgi, netgi padoraus kastuvo nenusipirksi...

Ir Procenko nutyla, su nuostaba pamatęs, kad oblišpolkomo zampredas (srities vykdomo komiteto pirmininko pavaduotojas) piktai šoko į šalį nuo jo.

Aplinkui buvo žmonės: kas tai prie vartų sėdėjo, kas tai sustojo trumpai pasikalbėti šaligatvyje. Girdėjosi įvairiavalisė kalba miesto gatvėse. Bet mūsų oblišpolkomo zampredas kumščiais užsispaudė abi ausis: neįmanoma jam atrodė dabar klausyti, ką svarsto žmonės. Bet ir užsispaudus ausis Musliakovui vaide-nosi, kad visi kalba apie vieną ir tą patį. Jums aišku, apie ką

Vertėjas K. Euzebijus

P. S. Vertėjas K. Euzebijus šį vertimą iš sovietiško leidinio skiria maloniam gerb. dr. A. Margerio dėmesiui.

Keista, bet faktas

Ilgos tragedijos paskutinis aktas

Torrance mieste, Kalifornijoje, buvo rasta savo apartamente negyva moteris, kurios visas gyvenimas buvo ištisa tragedija daugelyje veiksnių. Policija rado parašytą notą, kad Mrs. Mary Louise Phillips, 35 metų, baigia savo gyvenimą su pagalba "gurkšnio whisky", aštuoniomis miego piliulėmis ir cianido nuodu doze...

Savaitę prieš tai Mrs. Phillips turėjo ištekėti, bet paskutinę valandą gavo žinią, kad jos sužadėtinis ką tik užsimušė. Ji anksčiau turėjo tris vyrus, kurie visi mirė, ir septynis vaikus, iš kurių šeši mirė.

Vienas jos vyras ir keturi vaikai žuvo automobilio nelaimėje. Likusi našlė su dar vienu vaiku ir tuo metu sunkiai sirgdama Mrs. Phillips savo vaiką atidavė svetimai šeimai adaptuoti.

Kitas jos vyras neurologas buvo užmuštas trafiko nelaimėje New Yorke vos savaitę praėjus po vedybų. Trečias vyras, gydytojas, ir du jų vaikai mirė Cairo mieste, Egipte, nuo epidemijos. Ji pati buvo biochemikė Kalifornijos technologijos institute.

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas".

Nusipirko "Baisiojo sniegžmogio" išnarą

Katmandu, Nepalas, Indija. — Grįžo iš kalnų Texas finansuota ir airio Peter Byrne vadovaujama ekspedicija, kuri buvo iškeliausi surasti "baisųjį sniegžmogį". Ekspedicija parsigabeno kažkokią padarą kailį, kurį pirko iš Tibeto kalniečių, kaip "baisiojo sniegžmogio" mažo vaiko kailiuką. Kailiuką perduos ekspertams iširti. Tibetiečiai tuos paslaptingus Himalajų kalnų padarus vadina "yeti", kas angliškai išvertus skamba kaip "abominable snowman", o mūsųškai "baisusis spiežmogis".

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED ST.

Victory 2-7666

Jonas Grinius, savininkas

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE

Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALUMET 5-9833

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

FLORIDA ČIKAGOJE...

bus parodyta šį sekmadienį, sausio mėn. 17 dieną, 3 val. po pietų, Marquette Parko parapijos salėje (6820 South Washtenaw Ave.).

Spalvotais filmais ir paveikslais bus pavaizduota nuostabus Floridos augimas, jos subtropinė augmenija, jos žavinti gamta — mėlynų vandenys, žali miškai ir žydras dangus.

Svarbiausias dėmesys bus atkreiptas į naują kurortinį miestą — PORT CHARLOTTE, kuriame kuriasi ir sparčiai didėja LIETUVIŲ KOLONIJAI!

Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas.

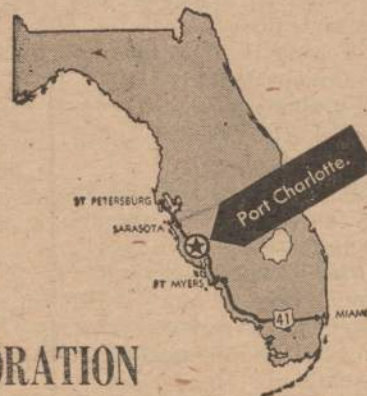
Bus paskirstyta įdomių dovanų. Pagrindinis laimėtojas gaus siuntą tropinių vaisių tiesiai iš Floridos!

Visus lietuvius maloniai kviečia atsilankyti programos šeiminiškai:

GENERAL DEVELOPMENT CORP., MACKLE CO.

CHARLEX REALTY CORP. ir VIKTORAS ŠIMAITIS,

specialus įgaliotinis lietuviams.

CHARLEX REALTY CORPORATION

6 North Michigan Avenue

Telephone FI 6-7070

Chicago, Illinois